

ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาโท

ปริญญาโท
ของ
ณรงค์ คันทอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

ตุลาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๕๑๖.๐๕๖

๑๙๑๑

๖.๖

ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาโท

๒๖.๓.๑. ๒๕๔๘

บทคัดย่อ

ของ

ณรงค์ คั่นโททอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

ตุลาคม ๒๕๔๗

๒๕๔๗

ณรงค์ คั่นโททอง. (2547). *ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มี*

*ต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ. ปริญญาโท วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.อารมณ นาวากาญจน์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์.*

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ โดยจำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปี และวุฒิการศึกษาเดิม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 135 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ที่มีการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS/PC For Windows)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ อยู่ในระดับมาก
2. นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตหญิงมีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ มากกว่า นิสิตชาย
3. นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ ที่มีชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีวุฒิการศึกษาเดิมต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

OPINIONS OF STUDENTS MAJORING IN RECREATION OF BACHELOR 'S DEGREE
PROGRAM ON RECREATION PROFESSION

AN ABSTRACT
BY
NARONG KUNTHOTONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Science degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University

October 2004

Narong Kunthotong. (2004). *Opinions of Students Majoring in Recreation of Bachelor 's Degree Program on Recreation Profession*. Master thesis, M.Sc. (Recreation Management).

Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assist.Prof.

Dr. Arom Nawagarn, Assist.Prof. Chairroje Saiphant.

The purpose of this research were to study and compare of the Opinions of those Bachelor Students Majoring in Recreation towards, Recreation Profession. Students have been sorted out according to the following variant : sex, academic year and their former educational qualification.

The samples were 135 first to fourth year students Majoring in Recreation of Bachelor 's Degree Level, who registered in the first semester of academic year 2004. The data was collected by using rating-scale questionnaire which includes 5 rates. The statistics used for data analysis were percentage, means, standard deviation, t-test, F-test and SPSS/PC For Windows.

The results to the research were as follows :

1. The Bachelor Students of Recreation Program in responding to Recreation Profession has stated at a highly level.
2. The Bachelor Students of the Recreation Program, who belongs to different sexes, have reflected statistical significant difference at .05 of opinions on Recreation Profession Program and those opinions have reflected more in female students when compares to male students in responding Recreation Profession Program.
3. The Bachelor Students of the Recreation Program, who belongs to different academic year, have reflected statistical significant difference at .05 of opinions on Recreation Profession Program in terms of knowledge, skills, and attitude habits and values.
4. The Bachelor Students of the Recreation Program, who belongs to different former educational qualification have indifferent opinions on Recreation Profession.

ปริญญานิพนธ์

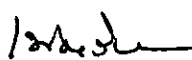
เรื่อง

ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ

ของ

นายณรงค์ คັນ โททอง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จิระเดชากุล)

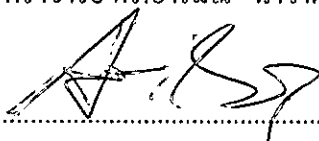
วันที่ 13 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

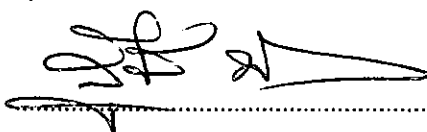
..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมณีน นาวากาญจน์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยโรจน์ สายพันธุ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่ม

(รองศาสตราจารย์ สุจินต์ ปรีชามารด)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่ม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพน เกียรติ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี โดยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมภ์ นาวากาญจน์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิดต่างๆ และการแก้ไขข้อบกพร่องอันเป็นประโยชน์ในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์เทเวศน์ พิริยะพจนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง อาจารย์สมควร โพธิ์ทอง อาจารย์จุมพล ลัมพาทิวัฒน์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร.ท.ดร. ไพบุลย์ อ่อนมั่ง ที่ให้ความกรุณาให้คำแนะนำด้านการวิเคราะห์ข้อมูลมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สุจินต์ ปริชามารถ ที่ให้คำแนะนำในการแก้ไข เรียบเรียงปริญญานิพนธ์จนสำเร็จเรียบร้อย

ขอกราบขอบพระคุณภาควิชาสันตนาการและเจ้าหน้าที่ ตลอดจนนิสิตทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวทุกคน ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนจนทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณพระเจ้าผู้ทรงพระชนม์ที่ทรงจัดเตรียมทุกอย่าง ให้การศึกษาในครั้งนี้ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างว่าการศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นประโยชน์แก่นิสิต ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจเกี่ยวกับนันทนาการต่อไป

ณรงค์ คั่นโททอง

ผู้วิจัย

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
	ความสำคัญของการวิจัย.....	2
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	2
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	3
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
	กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	4
	สมมุติฐานในการวิจัย.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	7
	ประวัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	7
	ระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	8
	ความหมายของความคิดเห็น.....	9
	องค์ประกอบของความคิดเห็น.....	10
	ความหมายของนันทนาการ.....	11
	คุณลักษณะของนันทนาการ.....	11
	ความมุ่งหมายของนันทนาการ.....	13
	ความสำคัญของนันทนาการ.....	15
	ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ.....	18
	ขอบข่ายกิจกรรมนันทนาการ.....	19
	ทฤษฎีนันทนาการ.....	20
	นันทนาการศาสตร์กับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง.....	23
	แนวโน้มของนันทนาการในปัจจุบัน.....	25
	การเรียนการสอนนันทนาการ.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	ลักษณะของวิชานันทนาการ.....	31
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
	งานวิจัยในต่างประเทศ.....	33
	งานวิจัยในประเทศไทย.....	36
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	40
	ประชากร.....	40
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	40
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
	ลักษณะของเครื่องมือ.....	41
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	41
	เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย.....	41
	เกณฑ์การการแปลความหมาย.....	42
	วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	42
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
	วิธีการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
5	สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	58
	สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีการดำเนินการวิจัย.....	58
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	58
	สมมุติฐานของการวิจัย.....	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5 (ต่อ)	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	58
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
	สรุปผลการวิจัย.....	61
	อภิปรายผล.....	63
	ข้อเสนอแนะ.....	64
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	65
	บรรณานุกรม.....	66
	ภาคผนวก.....	70
	ภาคผนวก ก หลักสูตร	71
	ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	83
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	90
	ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	93
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	95

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวน ร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไป ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร ได้แก่ เพศ ชั้นปี วุฒิกการศึกษาเดิม.....	47
2 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการต่อการศึกษาวชิชีพ นันทนาการ ทั้ง 3 ด้านและ โดยรวม จำแนกตามเพศ.....	48
3 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการต่อการศึกษาวชิชีพนันทนาการ โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	49
4 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตในระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการต่อการศึกษาวชิชีพ นันทนาการ ทั้ง 3 ด้านและ โดยรวม จำแนกตามชั้นปี.....	50
5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิชีพนันทนาการ โดยจำแนกตามตัวแปรชั้นปี.....	52
6 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิชีพนันทนาการ โดยจำแนกตามตัวแปรชั้นปี.....	53
7 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการต่อการศึกษาวชิชีพ นันทนาการ ทั้ง 3 ด้านและ โดยรวม จำแนกตามวุฒิกการศึกษาเดิม.....	55
8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิชีพนันทนาการ โดยจำแนกตามตัวแปรวุฒิกการศึกษาเดิม.....	56

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
2 Maslow's Hierarchy of Needs	22

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศจะบรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว จะต้องอาศัยทรัพยากรบุคคลของชาติ เป็นพื้นฐานเสียก่อน ปัจจัยที่จะช่วยพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาตินั้น จำเป็นต้องอาศัยกิจกรรม นันทนาการเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะกิจกรรมนันทนาการจะพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การพัฒนาคุณภาพของประชากรด้วยสุขภาพพลานามัย นอกจากจะมีผลกระทบต่อสังคมแล้ว ยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย กล่าว คือ ถ้าประชากรมีสุขภาพดีแล้วย่อมก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเพิ่มผลผลิตและรายได้ของประเทศ ชาติเพิ่มขึ้น ซึ่ง วรศักดิ์ เพียรชอบ (2532 : 2) ได้เสนอความคิดเห็นไว้ว่า การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำและเพียงพอต่อความต้องการของร่างกายจะส่งผลให้ร่างกายเจริญเติบโตเต็มที่ มี สุขภาพสมบูรณ์ และสมรรถภาพสูง สามารถประกอบกิจกรรมหรือการทำงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยป้องกันโรคร้ายไข้เจ็บบางอย่าง ทำให้มีอายุยืนยาวไม่แก่ก่อนวัยอีกด้วย

กิจกรรมนันทนาการนอกจากจะเพิ่มพูนพลานามัยที่ดีให้แก่คนในชาติ ดังกล่าวยังมีส่วนใน การพัฒนาทรัพยากรบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านกีฬา ด้านสังคมและด้านพัฒนาการ เป็นต้น ช่วยให้ บุคคลรู้จักควบคุมอารมณ์ รู้จักแพ้ ชนะ การให้อภัย รู้จักปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นๆ ซึ่งในปัจจุบันกิจกรรมนันทนาการนับได้ว่ามีความสำคัญยิ่งต่อสังคมและประเทศชาติ และยังเป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อชีวิต ของคนทุกคน ช่วยเสริมสร้างให้บุคคลมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงมีบุคลิกภาพที่ดี นอกจากนี้ นันทนาการยังช่วยส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของหมู่คณะ ทำให้ กิจกรรมหรือการทำงานทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นงานที่ยากแสนยากหรือมีอุปสรรคสักเพียงใด ก็จะบรรลุผล สำเร็จตามเป้าหมายได้

กิจกรรมนันทนาการเป็นสิ่งจำเป็นที่มนุษย์ทุกคนพึงมี และมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ที่จะอยู่ได้อย่างปกติ ทั้งนี้เพราะกิจกรรมนันทนาการนั้นมีผลทำให้ร่างกายเจริญเติบโตงอกงาม และมี การพัฒนาระบบต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดียิ่ง ถ้ามนุษย์ไม่ได้ทำกิจกรรมนันทนาการแล้วก็ย่อมทำให้การ ทำงานของอวัยวะและระบบต่าง ๆ ของร่างกายมีประสิทธิภาพที่ลดลง

วิชานันทนาการในปัจจุบันมีการเปิดให้นักเรียนที่มีความสนใจเข้าศึกษาต่อในสาขาดังกล่าว ในระดับปริญญาตรี โดยได้เปิดที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นแห่งแรกและได้เปิดตามสถาบันอีก หลายแห่งทั่วประเทศ แต่ในปัจจุบันการศึกษาทางด้านนันทนาการยังไม่ค่อยได้รับความสนใจจาก

เยาวชนเท่าที่ควร การสมัครเข้าสอบคัดเลือกทางด้านนั้นนันทนาการพบว่าสถิติทั้งสอบตรงและสอบผ่าน
ทบวงมหาวิทยาลัย เยาวชนให้ความสนใจน้อยเมื่อเทียบกับสาขาอื่นๆ ถ้าหากปริมาณความสนใจของ
เยาวชนที่มีต่อการนันทนาการน้อยลงย่อมทำให้เกิดความสูญเสียทางด้านบุคลากรและการศึกษาในสาขา
วิชานันทนาการมากยิ่งขึ้นและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็ได้ปรับปรุงจากหลักสูตรเดิม คือ หลักสูตร
ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอกนันทนาการ ซึ่งคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทร วิโรฒ ได้รับอนุมัติหลักสูตรในปีการศึกษา 2524 และเปิดการสอนครั้งแรกในมหาวิทยาลัยแห่ง
นี้ ในปีการศึกษา 2525 และหลักสูตรนี้ได้รับการแก้ไขปรับปรุงในปีการศึกษา 2527 เพื่อให้สอดคล้อง
กับภาวะความเจริญ ความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจ (คู่มือการศึกษาระดับปริญญาตรี. 2546 : 134) จึง
เป็นเรื่องที่น่าศึกษาสำรวจหรือตรวจสอบว่าความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชา
นันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการว่ามีความคิดเห็นเป็นอย่างไร

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นต่าง ๆ ของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชา
นันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ และเมื่อเข้าศึกษาในสาขาวิชาชีพนันทนาการแล้วนิสิต
ได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างไรบ้าง และเพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจะทำ
ให้การศึกษาด้านนันทนาการและวิชาชีพทางนันทนาการได้มีการพัฒนามากยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อ
การศึกษาวิชาชีพนันทนาการ

ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อทราบและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อ
การศึกษาวิชาชีพนันทนาการเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขซึ่งจะทำให้การศึกษาด้าน
นันทนาการและวิชาชีพทางนันทนาการได้มีการพัฒนามากยิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า
ต่อไป

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ
ที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการเท่านั้น

ขอบเขตของการวิจัย

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่ลงทะเบียนเรียนของปีการศึกษา 2547 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 44 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 60 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 57 คนและชั้นปีที่ 4 จำนวน 26 คน รวมทั้งสิ้น 187 คน (ภาควิชาสันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2547)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนเรียนของปีการศึกษา 2547 ชั้นปีที่ 1-4 ซึ่งการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) ได้จำนวน 127 คน แต่ในการศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่าง 135 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ จำแนกตามคุณลักษณะ ดังนี้

- 1.1 เพศ
- 1.2 ชั้นปี
- 1.3 วุฒิกการศึกษาเดิม

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิชาสันทนาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือการแสดงออกต่อการเรียน ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านความรู้
- 1.2 ด้านทักษะ
- 1.3 ด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการแตกต่างกัน
2. นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการแตกต่างกัน
3. นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีวุฒิการศึกษาเดิมต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตในระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิราวุฒินันทนาการในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
 - 1.1 ประวัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 1.2 ระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 1.3 ความหมายของความคิดเห็น
 - 1.4 องค์ประกอบของความคิดเห็น
 - 1.5 ความหมายของนันทนาการ
 - 1.6 คุณลักษณะของนันทนาการ
 - 1.7 ความมุ่งหมายของนันทนาการ
 - 1.8 ความสำคัญของนันทนาการ
 - 1.9 ประโยชน์ของนันทนาการ
 - 1.10 ขอบข่ายของนันทนาการ
 - 1.11 ทฤษฎีนันทนาการ
 - 1.12 นันทนาการกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
 - 1.13 แนวโน้มของนันทนาการในปัจจุบัน
 - 1.14 การเรียนการสอนนันทนาการ
 - 1.15 ลักษณะของวิชานันทนาการ
2. การวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 การวิจัยในต่างประเทศ
 - 2.2 การวิจัยในประเทศไทย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ประวัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2542: 4-5; 2545: 9) ได้กล่าวไว้ว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถือกำเนิดมาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง อันสืบเนื่องมาจากพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ซึ่งเล็งเห็นความสำคัญของการฝึกหัดครู จึงทรงมีพระราชปรารภให้สร้างโรงเรียนสำหรับฝึกหัดครู โดยเฉพาะ ดังนั้นศาสตราจารย์ ม.ล.ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้นจึงสนองพระราชปรารภ โดยจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงที่ถนนประสานมิตร อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2492 ต่อมากระทรวงศึกษาธิการ ได้ยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2496 กิจกรรมของวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้ดำเนินไปอย่างกว้างขวาง จนในที่สุดได้มีการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2517 โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานนามว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (อ่านว่า สีนะคะรินวิโรฒ) ซึ่งหมายความว่า “มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร” เขียนชื่อย่อว่า มศว. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า “SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY”

นับเป็นมหาวิทยาลัยที่มีวิชาเขตมากที่สุดในสมัยนั้น คือ 8 วิชาเขต เมื่อแรกเริ่มยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยมีคณะวิชา 5 คณะ คือ คณะพลศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์

ต่อมาวิชาเขตต่าง ๆ ได้พัฒนาและเจริญเติบโต ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยคือ วิชาเขตบางแสน ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา วิชาเขตพิษณุโลก ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยนเรศวร วิชาเขตมหาสารคาม ได้รับการยกฐานะเป็น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิชาเขตสงขลา ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยทักษิณ และยังมีความร่วมมือทางวิชาการและกิจกรรมนิสิต โดยใช้ชื่อเรียกว่า “เครือข่ายสัมพันธ์” ปัจจุบันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย

12 คณะ 2 สถาบัน 3 สำนัก สำนักงานอธิการบดีและบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับมาตลอดในช่วงเวลาอันยาวนานซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นลำดับมา นับแต่เนี่ไปขอขยายงานของมหาวิทยาลัยก็นับจะขยายกว้าง และเจริญเติบโตเป็นศรีสง่าแก่มหานครสมตามมงคลนามอันได้รับพระราชทาน

ระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้แบบหน่วยกิต โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การศึกษาภาคปกติ ใช้ระบบทวิภาค ปีการศึกษาหนึ่งแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษา คือ ภาคต้น และภาคปลาย มีระยะเวลาเรียนแต่ละภาคไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และอาจจัดภาคฤดูร้อนไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และอาจจัดภาคฤดูร้อนเป็นพิเศษต่อจากภาคปลายได้ โดยมีจำนวนชั่วโมงการเรียนในแต่ละรายวิชาเท่ากับจำนวนชั่วโมงที่กำหนดไว้ข้างต้น และให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของปีการศึกษาเดียวกัน

2. การศึกษาภาคสมทบ ให้การจัดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการ ปีการศึกษาหนึ่งแบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษา คือ ภาคต้น ภาคปลาย และภาคฤดูร้อน มีระยะเวลาเรียนในภาคต้นและภาคปลายไม่น้อยกว่า 5 สัปดาห์ และในภาคฤดูร้อนไม่น้อยกว่า 6 สัปดาห์ โดยให้เพิ่มชั่วโมงการเรียนแต่ละวิชาในภาคฤดูร้อนให้เท่ากับจำนวนชั่วโมงการเรียน ที่กำหนดไว้ข้างต้น ทั้งนี้ ในภาคฤดูร้อนอาจจัดการเรียนการสอนในเวลาราชการได้

นอกจากการจัดการศึกษาดังกล่าวแล้ว อาจจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใดแบบหนึ่งหรือรูปแบบผสมผสาน โดยให้มีสาระของการเรียนเทียบเท่ากับการจัดการศึกษาที่กล่าวมาแล้วดังนี้

2.1 การศึกษาแบบเฉพาะบางเวลาของปีการศึกษา เช่น จัดเฉพาะระหว่างปิดภาคการศึกษาหรือจัดเฉพาะในภาคฤดูร้อน

2.2 การศึกษาแบบระบบทางไกล เช่นการจัดการศึกษาโดยใช้ระบบทางไกลผ่านไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง หรือเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศอื่น ๆ

2.3 การศึกษาแบบชุดวิชา (Module System) เป็นการจัดการเรียนการสอนคราวละรายวิชาหรือหลายรายวิชาก็ได้

2.4 การศึกษาแบบนานาชาติ เป็นการจัดการศึกษาโดยความร่วมมือของสถานศึกษาในต่างประเทศหรือเป็นหลักสูตรของมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการและมาตรฐานเช่นเดียวกับหลักสูตรนานาชาติ โดยมีการจัดระยะเวลาให้สอดคล้องกับสถานศึกษาในต่างประเทศ

ความหมายของความคิดเห็น

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกของแต่ละบุคคลที่จะพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ ดังนี้

อุทัย หิรัญ โท (2519 : 80-81) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นของคนมีหลายระดับ คือ อย่างผิวเผิน อย่างลึกซึ้งก็มี สำหรับความคิดเห็นที่เป็นทัศนคตินั้นเป็นความคิดเห็นอย่างลึกซึ้งและติดตัวไปเป็นเวลานาน เป็นความคิดเห็นทั่วไป ไม่เฉพาะอย่าง ซึ่งมีประจำตัวของบุคคลทุกคน ความคิดเห็นที่ไม่ลึกซึ้ง และเป็นความคิดเห็นเฉพาะอย่างและมีอยู่ในเวลาอันสั้นเรียกว่า Opinion เป็นความคิดเห็นประเภทหนึ่งที่ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานของพยานหลักฐานที่เพียงพอแก่การพิสูจน์ มีความรู้แห่งอารมณ์น้อย และเกิดขึ้นได้ง่ายแต่ก็สลายตัวเร็ว

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 13) กล่าวว่า ความคิดเห็นถือได้ว่าเป็นการแสดงออกด้านเจตคติอย่างหนึ่ง แต่การลงความคิดเห็นนั้นมักมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

จิตตินันท์ เศรษฐบุปต์ (2538 : 5) กล่าวว่า ความหมายของความคิดเห็น (Opinion) หมายถึง การแสดงออกถึงความเชื่อบางอย่าง เจตคติบางอย่างและค่านิยมของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของการกระทำ อาจไม่สอดคล้องกับการแสดงออกทางความคิดเห็นต่อสิ่งนั้น

1.2 อิทธิพลของความคิดเห็น (ธีระพร อุวรรณ โณ. 2529: 51-54) กล่าวว่า อิทธิพลที่มีต่อความเห็นมีดังนี้

1.2.1 อิทธิพลจากพ่อแม่ เป็นแหล่งที่มีอิทธิพลสูงสุด โดยเฉพาะในวัยเด็ก ซึ่งกำลังจะมีการพัฒนาทางด้านค่านิยม ความเชื่อ และความรู้อีกก็คิดออกมาในกรอบของครอบครัวที่มีพ่อแม่ เป็นผู้มีอำนาจให้คุณ เมื่อทำความดีและมีอำนาจให้โทษเมื่อทำสิ่งไม่ดี หรือสิ่งที่พ่อแม่ไม่เห็นด้วย

1.2.2 อิทธิพลจากกลุ่มต่างๆ ในสถานศึกษา เช่น ครูและเพื่อน ก็มีอิทธิพลต่อความเห็น

1.2.3 อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัว นักจิตวิทยาสกุล ด้านจิตวิเคราะห์ เน้นเรื่องประสบการณ์ในวัยเด็กว่ามีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคคล รวมทั้งการพัฒนาความเห็นของบุคคลด้วย โดยเฉพาะประสบการณ์ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงและกระทบกระเทือนในบุคคลได้นาน

1.2.4 อิทธิพลจากสื่อมวลชน เช่น การโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่างๆ ที่พยายามเปลี่ยนความคิดเห็นของคนให้หัน ไปนิยมผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ต้องการให้เข้าไปจำหน่ายให้กับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ

1.3 ความสำคัญของความคิดเห็น การศึกษาความคิดเห็นเป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคล กลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกใดๆ ออกมาโดยการพูด การอ่าน การเขียน เป็นต้น ความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงาน การกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการต่างๆ หรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน รวมทั้งการฝึกหัดการทำงานด้วย เพราะจะทำให้แนวทางการดำเนินงานต่างๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเกิดความพึงพอใจต่อผู้ร่วมงานด้วย

องค์ประกอบของความคิดเห็น

ไทรแอนดิส (Triandis, 1971 : 2-3) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของความคิดเห็นไว้ว่า สามารถแบ่งได้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้ความคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า ซึ่งอาจเป็นบุคคลหรือสถานะการณ์ใดๆ ความรู้ ความคิด ดังกล่าวจะเป็นส่วนกำหนดทิศทางของความคิดเห็นของบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความรู้และการติดต่อกับสิ่งเร้าครบถ้วนแล้ว บุคคลจะมีความเห็นต่อสิ่งเร้าในทางบวก
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก ได้แก่ อารมณ์ หรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะกำหนดทิศทางความคิดเห็น คือถ้ามีความรู้สึกดี บุคคลก็จะมีความเห็นทางบวกต่อสิ่งนั้น แต่ถ้ามีความรู้สึกไม่ดีต่อสิ่งนั้น บุคคลก็จะมีความเห็นในทางลบ
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง พฤติกรรมดังกล่าวจะแสดงความคิดเห็นของบุคคล คือ ถ้าแสดงออกอย่างชัดเจน แสดงว่ามีความคิดเห็นเป็นบวกเป็นลบแน่นอน

ธีระพร อูวรรณ โณ (2529 : 51-54) กล่าวว่า อิทธิพลที่มีต่อความเห็น มีดังนี้

1. อิทธิพลจากพ่อแม่ เป็นแหล่งที่มีอิทธิพลสูงสุด โดยเฉพาะในวัยเด็ก ซึ่งกำลังจะมีการพัฒนาทางด้านค่าความนิยม ความเชื่อ และความรู้สึกนึกคิดออกมาในกรอบของครอบครัวที่มีพ่อแม่ เป็นผู้ที่มีอำนาจให้ดูณ เมื่อทำความดี และมีอำนาจให้โทษเมื่อทำสิ่งไม่ดี หรือสิ่งที่พ่อแม่ไม่เห็นด้วย
2. อิทธิพลจากกลุ่มต่างๆ ในสถานศึกษา เช่น ครูและเพื่อน มีอิทธิพลต่อความเห็น
3. อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัว นักจิตวิเคราะห์เน้นเรื่องประสบการณ์ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรง และกระทบกระเทือนใจบุคคลได้นาน
4. อิทธิพลจากสื่อมวลชน เช่น การโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่างๆ ที่พยายามเปลี่ยนความเห็นของคนให้หันไปนิยมผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ต้องเข้าไปจำหน่ายให้กับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่าความคิดเห็นหมายถึง การที่บุคคลได้รับสภาวะการล้อมรอบตัวเข้าไป นำไปประมวลกับความรู้ที่มีอยู่ ซึ่งรวมอิทธิพลต่างๆ ที่มี เช่น พ่อ แม่ กลุ่มต่างๆ ในสถานศึกษา ประสบการณ์ส่วนตัว สื่อมวลชน ฯลฯ และแสดงพฤติกรรมออกมาในทางความคิดต่อสิ่งนั้น ซึ่งองค์ประกอบของความคิดเห็นจะประกอบด้วยความรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรม

ความหมายของนันทนาการ

เอนก หงษ์ทองคำ (2542 :1-3) ได้กล่าวไว้ว่า พระยาอนุমানราชชน หรือนามปากกา “เสฐียร โกเศศ” ได้บัญญัติศัพท์ “นันทนาการ” ในปี พ.ศ. 2507 ซึ่งเป็นคำสนธิระหว่าง “นันทน” กับ “อาการ” หมายถึงความสนุกสนาน รื่นเริง แทนคำ “สันทนการ” ซึ่งมีมานานแล้ว

“นันทนาการ” ซึ่งเป็นคำที่ได้รับการยอมรับจากผู้ทรงคุณวุฒิทางภาษาศาสตร์ว่ามีความหมายตรงตามลักษณะวิชา ลักษณะกิจกรรมมากกว่า คำว่า “สันทนการ” ซึ่งเป็นคำเดิม แต่ในปัจจุบันคำทั้งสองยังคงใช้ทั้งในทางวิชาการ ทางราชการ และทางสังคมทั่วไป

นันทนาการ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Recreation ซึ่งมาจากศัพท์คือ Re และ Create แปลว่า สร้างขึ้นมาใหม่ หมายถึง การทำให้สดชื่น เสริมสร้างพลังงานขึ้นมาใหม่

สรุปได้ว่า นันทนาการ คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่กับความสนใจและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล นันทนาการจึงเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงออกซึ่งความพอใจของแต่ละบุคคล จึงควรมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม ทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นันทนาการควรเป็นกิจกรรมที่ทำด้วยความสมัครใจ ทำในเวลาว่าง และได้รับความพึงพอใจ

คุณลักษณะของนันทนาการ (Characteristics of Recreation)

จากความหมายของนันทนาการดังที่กล่าวมา พอจะทำให้ทราบว่านันทนาการเป็นเรื่องของการกระทำร่วมกันในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสุขความพึงพอใจ การที่จะพิจารณาว่าสิ่งที่กระทำนั้นเป็นนันทนาการหรือไม่ ควรมีหลักการในการพิจารณาถึงคุณลักษณะของนันทนาการ ซึ่งในที่นี้จะขอกล่าวถึงคุณลักษณะของนันทนาการที่ โดนัลด์ ซี ไวส์คอปฟ์ (Donald C. Weiskopf, 1982 :10-11) ได้กล่าวไว้ในหนังสือการแนะนำนันทนาการและเวลาว่าง (A Guide to Recreation and Leisure)

1. นันทนาการเป็นกิจกรรมที่สมัครใจ (Voluntary) หมายถึง การที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการของแต่ละคนนั้น จะต้องมีความสมัครใจ เต็มใจ ยินดี โดยที่ไม่มีการบังคับ เป็นกิจกรรมที่เกิดความสนใจด้วยตัวเอง

2. นันทนาการเกิดขึ้นในระหว่างเวลาว่าง (Leisure time) คือ ใช้เวลาว่างจากภารกิจประจำวัน เช่น ว่างจากการทำงาน เรียน หน้าที่ประจำ หรือการทำกิจส่วนตัว เช่น การเดินทาง การรับประทานอาหาร การเข้าห้องน้ำ การนอนหลับเวลากลางคืน ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว
3. นันทนาการช่วยส่งเสริมความสนุกสนาน (Enjoyment) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับความสนุกสนาน มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมและได้รับผลทันทีโดยตรง ความสนุกสนานจะช่วยทำให้เกิดความสุข และคลายความเครียดได้ดี
4. นันทนาการเป็นกิจกรรมที่มีการกระทำ (Activities) กล่าวคือ มีการกระทำโดยร่างกาย กล้ามเนื้อ หรืออวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง กิจกรรมต่าง ๆ มีรูปแบบลักษณะที่แตกต่างกันไป เช่น การเล่นกีฬา งานศิลปะ งานอดิเรก จะไม่อยู่นิ่งเฉยและมีการกระทำตลอด การนอนหลับ ไม่ถือว่าเป็นนันทนาการ เพราะไม่ได้ทำอะไรไปปล่อยให้ว่างเปล่า
5. นันทนาการเป็นเรื่องช่วยทำให้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล (Broad in concept) มีกิจกรรมหลายอย่าง มีขอบเขตกว้างขวาง รูปแบบของนันทนาการมีให้เลือกเข้าร่วมตามความต้องการของคนทุกวัยนับตั้งแต่ วัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ ทุกคนสามารถเลือกได้ตามความคิดที่มีต่อกิจกรรม
6. นันทนาการจะช่วยส่งเสริมความสุขสดชื่นและเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี ก้าวหน้า (Refreshing change of pace) กิจกรรมส่วนใหญ่จะทำให้ผู้เข้าร่วมมีความสุขสดชื่น กระปรี้กระเปร่า และพัฒนาไปในสิ่งที่ดีงาม ไม่หมกมุ่นอยู่กับอบายมุข สามารถยืดหยุ่นตามความต้องการที่จะเกิดประโยชน์
7. นันทนาการควรเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์และเป็นสิ่งสร้างสรรค์ (Should be wholesale and constructive) ทำให้เห็นคุณค่าและความสำคัญ มีค่านิยมตามธรรมเนียมประเพณีและควรค่ารักษาไว้ให้ยืนนาน
8. นันทนาการเป็นสิ่งที่สังคมต้องการและยอมรับได้ (Should be socially acceptable)
9. กิจกรรมหลายสิ่งหลายอย่างที่ผู้เข้าร่วมชอบและสนใจในการกระทำ แต่บางครั้งสังคมไม่ยอมรับหรือปฏิเสธก็ไม่ถือว่าเป็นนันทนาการ เช่น การแสดงออกของเด็กวัยรุ่นในการก้าวร้าว ส่งเสียงเฮฮา มั่วสุมในการบันเทิง เป็นต้น จึงควรพิจารณาถึงการยอมรับของสังคมด้วย
10. นันทนาการเป็นเรื่องของการให้ประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสร้างคุณธรรม (Contributes to the physical mental and moral welfare of the participant)

จากลักษณะพื้นฐานนันทนาการที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า กิจกรรมใดก็ตามที่ผู้เข้าร่วมได้รับความสุขความพึงพอใจ และใช้เวลาว่างเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ เป็นกิจกรรมที่เกิดประโยชน์ต่อสังคม เป็นการสร้างสรรค์ เป็นเรื่องของนันทนาการ กิจกรรมบางชนิดเป็นนันทนาการของคนหนึ่ง แต่อาจไม่ใช่

นันทนาการของอีกคนหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการ ของแต่ละคนที่แตกต่างกันไป ดังนั้นจึงควรพิจารณาถึงลักษณะพื้นฐานเป็นเกณฑ์

ความมุ่งหมายของนันทนาการ (Objective of Recreation)

ตามที่กล่าวเบื้องต้นว่า นันทนาการเป็นเรื่องของการแสดงออกด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจ เพื่อหวังความสุขที่จะได้รับ เป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ นอกจากจะช่วยส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจแล้ว ยังส่งผลถึงการเข้ากับหมู่คณะได้เป็นอย่างดีโดยอาศัยกิจกรรมเป็นสื่อ นันทนาการจึงนับว่ามีบทบาทต่อการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่ผู้เข้าร่วมตามความมุ่งหมายที่วางไว้ ความมุ่งหมายของนันทนาการประกอบไปด้วย

1. เพื่อความพึงพอใจในความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Satisfying basic human needs)

มนุษย์เรามีความต้องการตามธรรมชาติจากปัจจัยสี่คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐาน และเพื่อการดำรงชีวิต ให้มีความสุข มนุษย์จึงได้ขวนขวายหากิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มเติม กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่สร้างความพึงพอใจให้กับมนุษย์ในเรื่องดังกล่าวต่อไปนี้

1.1 ความต้องการในความสำเร็จ การที่คนเรากระทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตามเมื่อเกิดความสำเร็จ จะเกิดความพึงพอใจและดีใจ ไม่ว่ากิจกรรมนั้นจะมีคุณค่ามากน้อยเพียงใดก็ตาม จะเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความภาคภูมิใจและคิดเสมอว่าตนเองต้องทำได้ในกิจกรรมต่อ ๆ ไป นันทนาการจะเป็นสื่อของความสำเร็จในการมุ่งมั่นของผู้เข้าร่วม

1.2 ความต้องการด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นันทนาการเป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อฐานะสภาพทางเศรษฐกิจได้ เช่น งานอดิเรก งานด้านศิลปหัตถกรรม การจัดสวนต่าง ๆ จะช่วยสร้างความมั่นคงต่อตนเองและครอบครัวได้เป็นอย่างดี ด้วยการนำผลพลอยได้จากงานนันทนาการนั้น ๆ เปลี่ยนค่าเป็นเงิน โดยไม่ยาก

1.3 ความต้องการด้านความรัก มนุษย์ทุกคนต้องการความรักความอบอุ่นทั้งจากพ่อแม่ ครู อาจารย์ และเพื่อน ๆ เมื่อตนเองได้รับความรักจากการเข้าร่วมนันทนาการ จะทำให้เกิดความอบอุ่นทางใจ และมีน้ำใจที่จะแสดงออกกับเพื่อนร่วมงาน ชีวิตจะมีความสุขตามความต้องการ

1.4 ความต้องการความปลอดภัย ทุกชีวิตมีความต้องการเรื่องความปลอดภัยทั้งภัยที่เกิดจากธรรมชาติและภัยรอบ ๆ ตัว นอกจากความปลอดภัยที่เกิดขึ้นกับตนเองแล้วยังรวมถึงความปลอดภัยกับครอบครัว เพื่อนฝูงและทุก ๆ คนที่ร่วมกิจกรรมนันทนาการ

2. เพื่อส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ (Promotion title health)

นันทนาการเป็นกิจกรรมที่มีการกระทำไม่อยู่นิ่งเฉย เป็นกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวใช้ด้วยะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทำงานหรือประกอบกิจกรรม ย่อมจะทำให้ร่างกายมีความสมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ นอกจากนี้ นันทนาการยังเป็นเรื่องของ การส่งเสริมความสุขสนุกสนาน ความพึงพอใจในการเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ ย่อมทำให้มีสุขภาพจิตที่ดีตามไปด้วย จึงพอสรุปได้ว่า นันทนาการมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดีพร้อม ๆ กันไป

คุณค่าของนันทนาการที่มีต่อบุคคล นันทนาการมีประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมที่จะทำให้เกิดการพัฒนาได้ 3 ประการหลัก คือ

1. ส่งผลทางด้านจิตใจ (Psychological Aspects of Recreation)

นันทนาการ เป็นที่ยอมรับว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการป้องกันและรักษาสุขภาพจิตไม่ให้มีความวิตกกังวล และยังเป็นเครื่องช่วยในการฟื้นฟูและพัฒนาสุขภาพจิตอีกด้วย นันทนาการเป็นส่วนสำคัญในการช่วยคนที่กำลังเกิดความสับสน ฟุ้งซ่าน กังวลและเป็นห่วง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะหมดไป ถ้าได้ศึกษาให้ความสนใจอย่างจริงจัง โดยใช้กิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องแก้ไขที่ละเอียดถี่ถ้วน นักจิตวิทยาที่สำคัญ ๆ ให้การยอมรับนันทนาการ เพราะถือนันทนาการเป็นส่วนสำคัญและเป็นพื้นฐานของสุขภาพจิตของทุก ๆ คน เมานนิเกอร์ ได้ให้ความเห็นว่า คุณค่าของการมีประสบการณ์ด้านนันทนาการจะมีส่วนช่วยทำให้การดำรงชีวิตอย่างมีความสุขของแต่ละคน เขากล่าวอย่างหนักแน่นว่า การทำงานอดิเรก การเล่นกีฬาและเกม มีความสำคัญมากที่จะช่วยทำให้อารมณ์มีความสุข

2. ส่งผลทางด้านร่างกาย (Physical Aspects of Recreation)

กิจกรรมนันทนาการที่เกี่ยวข้องกับเกมกีฬาและกิจกรรมกลางแจ้ง จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาร่างกายให้มีสมรรถภาพทางกายที่ดี มีความสมบูรณ์แข็งแรง กิจกรรมดังกล่าว สามารถสร้างคนให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบ กิจกรรมด้านการกีฬาและเกมจะช่วยส่งเสริมระบบการทำงานของร่างกายให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะระบบที่เกี่ยวข้องกับการออกกำลังกาย เช่นระบบไหลเวียนโลหิต ระบบหายใจ ระบบกล้ามเนื้อ เป็นต้น

3. ส่งผลทางด้านสังคม (Social Aspects of Recreation)

นันทนาการสามารถสร้าง โอกาสให้คนเรามีงานทำร่วมกันและค้นพบความต้องการขั้นพื้นฐานที่แท้จริงของคนเรา ความจำเป็นขั้นพื้นฐานที่แท้จริงคือความรักและความเข้าใจซึ่งกันและกันของคนใน

สังคมที่ทุกคนมีความต้องการที่จะเป็นการช่วยสร้างสังคมให้มีความเป็นอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โคโนปกา (Konopka) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีชีวิตในสังคมที่คิดจะต้องผ่านขบวนการในกิจกรรมนันทนาการ นันทนาการสามารถทำให้แต่ละคนมีการพัฒนาและยอมรับความเข้าใจของผู้อื่นที่จะเกิดความสุขสงบในสังคมได้

ความสำคัญของนันทนาการ (The Important of Recreation)

สมเกียรติ เนตรประเสริฐ (2543 :15-19) ได้กล่าวไว้ว่า นันทนาการ นับว่าเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อมนุษย์เราเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสังคมปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว วิธีการดำเนินชีวิตของคนเราจึงเปลี่ยนตามไปด้วยจนบางครั้งทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาเมื่อไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์ ความสำคัญของนันทนาการได้มีแต่เฉพาะบุคคลทั่วไปเท่านั้น แม้แต่องค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ยังได้เห็นถึงความสำคัญของนันทนาการด้วยการประกาศหลัก “ปริญญาสาครว่าด้วยสิทธิมนุษยชน” ที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการไว้ 3 ประการ ด้วยกันคือ

1. ทุกคนมีสิทธิที่จะพักผ่อนและใช้เวลาว่าง
2. การศึกษาเป็นเครื่องช่วยให้มนุษย์พัฒนาทางด้านบุคลิกภาพ
3. ทุกคนมีสิทธิจะเข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชนด้านวัฒนธรรม ศิลปะ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ตลอดจนผลประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมนั้น ๆ

ความสำคัญของนันทนาการ ที่จะกล่าว ณ ที่นี้เป็นความสำคัญที่มีต่อบุคคล ครอบครัว สังคม ชุมชน ประเทศชาติ และนานาชาติ ซึ่งจะชี้ให้เห็นว่า นันทนาการมีความจำเป็นอย่างไรต่อการดำเนินชีวิตเพื่อให้เกิดความสุขและสันติสุขของชาวโลก ดังนี้

1. ความสำคัญต่อบุคคล

โดยธรรมชาติของคนทั่วไปต้องการความสุขในการดำรงชีวิต ความต้องการขั้นพื้นฐานหรือปัจจัยสี่ ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะขาดไม่ได้ แต่สภาพสังคมปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแปลงไปความต้องการดังกล่าวจึงไม่เป็นการเพียงพอสำหรับการดำเนินชีวิตเพื่อให้เกิดความสุข บุคคลดังกล่าวต่างก็แสวงหาความสุขจากกิจกรรมที่คิดว่าตนเองมีความสามารถและสนใจ ในทุกเพศทุกวัยกิจกรรมนันทนาการจะเป็นสื่อนำไปในทางที่ดี มีกิจกรรมมากมายหลายอย่าง ให้เลือกตามความสมัคร

ในประเทศที่มีประชาธิปไตย บุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่ในการปฏิบัติตนตามกฎหมายที่วางไว้ ความรับผิดชอบถือเป็นสิทธิของบุคคลอย่างหนึ่งที่จะปฏิบัตินันทนาการเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่จำเป็นและสำคัญต่อบุคคล โดยยึดเป็นสิทธิที่จะพึงได้รับ (จรินทร์ ธานีรัตน์. 2528 : 40-41)

2. ความสำคัญต่อครอบครัว

ดังที่ได้กล่าวมาข้างแล้วว่า ครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกและเป็นสถาบันหลักของคนเราที่จะให้ความสุข ด้วยความรักและความอบอุ่นต่อสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวใดที่มีทั้ง พ่อ แม่ พี่ และน้อง อยู่กันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา ครอบครัวนั้นก็จะมีแต่ความสุข ความสดชื่น ซึ่งอาจมีบ้างที่ทะเลาะเบาะแว้งหรือขัดใจกัน ก็ถือเสียว่าเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษยชาติ แม้เมื่อมีความเข้าใจซึ่งกันและกันย่อมจะเกิดความสุขอย่างหาที่เปรียบมิได้ ถึงแม้สภาพปัจจุบันจะเปลี่ยนไปจากเดิม โดยที่หัวหน้าครอบครัวเป็นผู้หาเลี้ยงชีพเพียงคนเดียว แม่บ้านจะอยู่ทำงานบ้านเลี้ยงลูก แต่ปัจจุบันภรรยาต้องออกทำงานนอกบ้านเช่นเดียวกับสามีเพื่อช่วยกันทำงานหาเลี้ยงชีพ ดังนั้นการดูแลเอาใจใส่และความใกล้ชิดกับสมาชิกในครอบครัวย่อมลดน้อยลง ทำให้ลูก ๆ หรือสมาชิกในครอบครัวต้องออกนอกบ้านเพื่อแสวงหากิจกรรมต่าง ๆ ถ้าเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่นับว่ามีประโยชน์ เช่น การออกกำลังกาย เล่นกีฬา เข้าสู่ศูนย์นันทนาการ ชมรม และสมาคมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น ก็จะทำให้ได้รับความสุขและประพฤติปฏิบัติไปในทางที่ดี ในทางตรงกันข้ามถ้าคบเพื่อนที่ไม่ดี เป็นอันตราย ประพฤติเกเร ดิตยาสพติด มั่วสุมการพนัน ย่อมทำให้พ่อแม่ผิดหวัง ดังนั้น ครอบครัวจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้สมาชิกในครอบครัวอยู่อย่างมีความสุขด้วยการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับทุกคน ได้มีการกระทำกิจกรรมร่วมกัน

3. ความสำคัญต่อชุมชนและสังคม

โดยธรรมชาติของมนุษย์เราจะอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นพวก ซึ่งมีความเป็นมาตั้งแต่สมัยโบราณ เราได้จากการอพยพต่าง ๆ จะมาอยู่รวมกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน และมีความสามัคคีซึ่งกันและกันจนสืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้ ปัจจุบันคนเราจะอยู่รวมกันด้วยการตั้งเป็นสมาคมหรือสโมสร เพื่อทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยเฉพาะกิจกรรมนันทนาการจะเป็นเครื่องมือและเป็นสื่อสัมพันธ์ให้สมาชิกได้รับความสนุกสนาน มีความสุขตามความต้องการ มีความเข้าใจ ความรัก และความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ดีต่อกัน ดังนั้น สมาคม สโมสร ชุมนุม องค์กร บริษัท ศูนย์การค้า และโรงงานต่าง ๆ จึงควรจะมีศูนย์กลางในหน่วยงานนั้น ๆ เพื่อให้สมาชิกได้ใช้เวลาว่างเพื่อการพักผ่อนด้วยกิจกรรมนันทนาการ เช่น มีห้องนันทนาการสำหรับกิจกรรมเบา ๆ มีการแข่งขันกีฬาเพื่อความสามัคคี จัดงานปาร์ตี้ งานปีใหม่ และกิจกรรมพิเศษในโอกาสต่าง ๆ เป็นต้น การที่สมาชิกในสังคมเดียวกันมีกิจกรรมร่วมกันย่อมจะเกิดผลดีต่อชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ อย่างน้อยก็ได้ความรัก ความสามัคคี ในหมู่คณะอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ดีต่อไป นอกจากนั้นยังเป็นการช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในชุมชนและสังคมได้ เช่น ลดปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการลักขโมย ปัญหาสุขภาพจิต และปัญหาอบายมุข เป็นต้น

4. ความสำคัญต่อประเทศชาติ

ประเทศชาติจะมีความมั่นคง ก้าวหน้า และพัฒนาไปทางสร้างสรรค์ มีเศรษฐกิจที่ดีได้ ต้องขึ้นอยู่กับประชากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ การที่คนเราจะมีคุณภาพที่ดีนั้นพื้นฐานเบื้องต้นจะต้องเป็นคนที่มีความสุขสมบูรณ์แข็งแรง มีสมรรถภาพที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ เมื่อคนเรามีความพร้อมทุก ๆ ด้านในตัวแล้ว ย่อมจะทำประโยชน์ให้กับสังคมประเทศชาติต่อไป กิจกรรมนันทนาการหลายประเภทที่ช่วยทำให้คนเรามีสุขภาพกายที่แข็งแรง จิตที่สดชื่นแจ่มใส ไม่เครียดต่อการทำงาน มีความสุขต่อการเข้าร่วม กิจกรรมเหล่านี้ได้แก่ การเล่นกีฬาออกกำลังกาย การเล่นดนตรี งานอดิเรก และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ยังรวมถึงการบริการสังคมด้วยอาสาสมัคร ถ้าประเทศชาติใดมีประชากรที่มีคุณภาพดังกล่าว ย่อมจะส่งผลทำให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนายิ่ง ๆ ขึ้น ช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ทั้งที่เป็นไปตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้เองที่เห็นถึงความสำคัญของนันทนาการที่มีต่อประเทศชาติ รัฐจึงมีนโยบายในการส่งเสริมแหล่งนันทนาการให้กับประชาชนทั้งในเรื่องเครื่องอำนวยความสะดวก สนามกีฬา แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ สวนอุทยาน และสวนสาธารณะ เป็นต้น ทั้งในระดับชุมชน ตำบล อำเภอและจังหวัด

5. ความสำคัญต่อนานาชาติ

สังคมโลกปัจจุบันทำให้ประเทศต่าง ๆ มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ความสัมพันธ์ของแต่ละประเทศจะเกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรม การติดต่อ การประสาน และการส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกัน สิ่งเหล่านี้อยู่บนพื้นฐานของความพอใจแห่งการเข้าร่วมและการแลกเปลี่ยน การร่วมมือ ความสนใจในอันที่จะก่อให้เกิดการพัฒนา จะเห็นได้จากการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ กีฬาโอลิมปิกเกมส์ การประชุมสันนิบาตแห่งชาติ การช่วยเหลือประเทศด้อยพัฒนา และการเยี่ยมชมเยือนประเทศต่าง ๆ ของผู้นำแต่ละประเทศ นับว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสันติภาพและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข นันทนาการเป็นเรื่องของการสร้างความสุขความพอใจที่จะทำให้ทุกคนมีชีวิตที่ปราศจากความขัดแย้ง

ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ

สมบัติ กาญจนกิจ (2542 :43-45) ได้กล่าวถึงประโยชน์ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้บุคคล และชุมชน ได้รับความสุขสนุกสนาน มีความสุขในชีวิต และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
 2. ช่วยให้บุคคล และชุมชนพัฒนาสุขภาพจิต และสมรรถทางกายที่ดี เกิดความสมดุลของชีวิต
 3. ส่งเสริมการพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมนันทนาการช่วยพัฒนาอารมณ์สุขรวมทั้งความสุขสนุกสนาน และความสงบ ลดความเครียด ความวิตกกังวล ทำให้อารมณ์แจ่มใส และช่วยส่งเสริมให้รู้จักการพัฒนาการ ควบคุมอารมณ์ และบุคลิกภาพที่ดีอีกด้วย
 4. ส่งเสริมในเรื่องกายบำบัดรักษา กิจกรรมนันทนาการเพื่อการบำบัด เป็นกรรมวิธีและกิจกรรมที่จะช่วยรักษาคนป่วย ทั้งทางด้านร่างกาย และสุขภาพจิต เช่น งานอดิเรกประเภทประดิษฐ์ สร้างสรรค์ และช่วยส่งเสริมความหวัง ความคิด และการใช้เวลาว่างแก่คนป่วยซึ่งกำลังต่อสู้กับความทุกข์ทางกายหรือจิตกิจกรรมนันทนาการประเภทกีฬานันทนาการช่วยส่งเสริมการพัฒนาร่างกาย กิจกรรมนันทนาการทางสังคมช่วยสร้างขวัญกำลังใจของคนป่วย
 5. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ และการทำงานเป็นทีม กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้บุคคลได้แสดงออก และละลายพฤติกรรมของกลุ่ม สร้างเสริมคุณค่าทางสังคม ฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข กิจกรรมเกมกีฬา และกีฬาเพื่อการแข่งขัน และการอยู่ค่ายพักแรมช่วยฝึกการทำงานเป็นหมู่คณะ ลดความเห็นแก่ตัว เสริมสร้างความสามัคคี และความเข้าใจอันดีในหมู่คณะ
- บัทเลอร์ (Butler 1959 : 14-15) ได้กล่าวถึงคุณค่าทางนันทนาการที่มีต่อมนุษย์ไว้พอสรุปได้ดังนี้
1. นันทนาการเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
 2. นันทนาการ คือ ทางออกที่ดีของการแสดงออก และการพัฒนาตนเอง
 3. สำหรับผู้ใหญ่ นันทนาการเป็นการแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นการคบหาสมาคมซึ่งกันและกัน
 4. นันทนาการ เป็นวิธีหาความสุข ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสมดุลในชีวิตกับการทำงาน การพักผ่อน ความรัก และความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน

ขอบข่ายกิจกรรมนันทนาการ

เอนก หงษ์ทองคำ (2542 :18-19) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. ศิลปและหัตถกรรม (Arts and Crafts) เป็นงานประเภทสร้างสรรค์ แบ่งได้ดังนี้ การปั้น การแกะสลัก การวาดเขียน การจักสาน การเย็บปักถักร้อย การประดิษฐ์ เป็นต้น
2. การเต้นรำ (Dances) เป็นกิจกรรมเพื่อการแสดงออก (Performance) แบ่งได้ดังนี้ การเต้นรำพื้นเมือง กิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำสร้างสรรค์ การเต้นรำงานสังคม เป็นต้น
3. การละคร (Drama) เป็นกิจกรรมแสดงเป็นเรื่อง มีบท (Script) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และอาจมีองค์ประกอบอื่น ๆ ในการละครเพื่อให้ความสมบูรณ์ เช่น การเต้นรำ การดนตรี เป็นต้น
4. เกมและกีฬา (Games and Sports) เป็นกิจกรรมเพื่อการแสดงออก (Performance) อีกชนิดหนึ่งที่มีวิธีการเล่น การแข่งขันที่มีกฎ ระเบียบ และกติกา มีชนิดกีฬาและเกมมากมาย เช่น กีฬากลางแจ้ง กีฬาในร่ม กีฬาทางน้ำ กีฬาสวนบุคคล กีฬาเป็นทีม เป็นต้น
5. งานอดิเรก (Hobbies) เป็นกิจกรรมเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ให้ความเพลิดเพลิน ประกอบด้วยกิจกรรมประเภทการสะสม การประดิษฐ์สร้างสรรค์ และประเภทการศึกษา
6. การดนตรีและเพลง (Music) เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ให้ความสุข ความสนุกสนาน องค์ประกอบของการดนตรีและเพลง คือ การแต่งเพลง การร้องเพลง การเล่นดนตรี การฟังเพลง การเดินประกอบเพลง เป็นต้น
7. นันทนาการกลางแจ้ง (Outdoor Recreation) เป็นกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน เพื่อการศึกษา เพื่อสุขภาพทั้งทางกาย อารมณ์และจิตใจ ประกอบกิจกรรมดังนี้ การท่องเที่ยว การอยู่ค่ายพักแรม กีฬากลางแจ้ง การปลูกต้นไม้ และธรรมชาติศึกษา เป็นต้น
8. การอ่าน การเขียนและการพูด (Reading, Writing and speaking) เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน และความสัมพันธ์อันดีในสังคม
9. นันทนาการทางสังคม (Social Recreation) เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในสังคมของบุคคลและกลุ่มที่ยังไม่รู้จักกันให้รู้จักกัน บุคคลและกลุ่มที่รู้จักกันแล้วให้มีความสัมพันธ์อันดีมากยิ่งขึ้น กิจกรรมที่ส่งเสริมวัตถุประสงค์ดังกล่าวคือ งานฉลองใน โอกาสต่าง ๆ อาทิ วันเกิด วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ งานเลี้ยงสังสรรค์ งานแต่งงาน เป็นต้น

10. กิจกรรมพิเศษ (Special Events) เป็นกิจกรรมที่เกิดหรือจัดขึ้นเป็นครั้งคราวในโอกาสพิเศษ เทศกาล เพื่อให้บุคคลและกลุ่มเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ เพื่อความสนุกสนาน กิจกรรมเหล่านี้ได้แก่ กิจกรรมตามเทศกาลและประเพณี การแสดง การแสดงสินค้า เป็นต้น

11. งานบริการอาสาสมัคร (Voluntary Services) ในสังคมที่มีความสมบูรณ์ จะต้องมีกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออาสาสมัคร ไม่หวังค่าตอบแทน เจตนาช่วยสังคม กิจกรรมเหล่านี้ได้แก่ กิจกรรมชมรม สมาคมอาสาสมัครต่าง ๆ ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เป็นต้น

ทฤษฎีนั้นนทานการ (Theory)

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 26-28) ได้กล่าวถึงทฤษฎีนั้นนทานการ ไว้ดังนี้ ทฤษฎีเกี่ยวกับนั้นนทานการ ได้มีนักวิชาการทำการศึกษาและพยายามอธิบาย แนวความคิดที่จะสามารถเข้าใจได้ง่าย นักเขียนหลายร้อยคนพยายามที่จะถ่ายทอดงานทางวิชาการ และเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ด้วยทฤษฎีต่าง ๆ มากมาย ในความเป็นจริงที่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงและเพิกเฉย ในการสรุปแนวคิด แสดงให้เห็นลำดับขอบเขตของความคิดและความเป็นไปได้ที่ได้พรรณานองประกอบของความจริง ซึ่งสามารถช่วยให้ชาวซึ่งว่าจะอะไรคือสิ่งที่เราต้องเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย

หลายทฤษฎีได้อธิบายเกี่ยวกับนั้นนทานการ ในความหมายที่หลากหลาย ไม่กระจำหรือขัดแย้งกัน ส่วนใหญ่มองประกอบหลายสิ่งที่เกี่ยวข้องกัน เช่น การต้องการบริการ (Need-service) ความต้องการความพึงพอใจ (Satisfying) สิ่งที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม (Associated with Activity) ให้ค้ำค่าทางสังคม (Value to Society) เป็นต้น ซึ่งกล่าวโดยสรุป ทฤษฎีทั้งหลายเน้นในเรื่องของคุณค่าผลลัพธ์ และสิ่งที่ถูกต้องดีงาม นอกจากนี้ในการวิจัยที่ยังต้องการค้นหาคำตอบ และซับซ้อนได้พยายามอธิบายทำให้ง่ายและกระจำเพื่อที่จะสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น

1. “นั้นนทานการเป็นการบริการความต้องการ” (Needs-serving)

สลาฟสัน (Slavson) ได้บอกว่า นั้นนทานการ เสมือนประสบการณ์บริการความต้องการ นั้นนทานการเป็นการแสวงหาความพอใจในความต้องการภายในนั้นนทานการก่อให้เกิดความพอใจ

แจ็กส์ (Jacks) กล่าวว่า นั้นนทานการเปรียบเสมือนการสร้างสิ่งใหม่ ซึ่งสิ่งที่มนุษย์มีอยู่แต่ถูกทำลายไปมนุษย์ต้องควบคุม ดังนั้นจึงต้องซ่อมแซมส่วนที่ถูกทำลายซึ่งสามารถซ่อมได้ และป้องกันไม่ให้คนรุ่นใหม่ได้พบ เป็นคำอธิบาย ซึ่งมันเป็นสิ่งที่จำกัดศักยภาพระหว่างความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการทางด้านสังคม

แนช (Nash) กล่าวว่า นันทนาการเป็นสื่อสำหรับการสนองความพึงพอใจ ความต้องการของมนุษย์ซึ่งอยู่ภายใต้แรงขับและความกดดันภายในตัวกระตุ้นนันทนาการเป็นการแสดงออกในทางที่ดีต่อความต้องการในช่วงเวลาว่าง เขาประเมินกิจกรรมในด้านการสร้างคุณค่าทางสังคม ดังนั้น นันทนาการจึงตอบสนองทั้งบุคคลและสังคม ซึ่งแนชได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมหรือเรียกว่า “ลีลาชีวิตเพื่อนันทนาการ” (Recreation Life Style) ซึ่งเกิดจากประสบการณ์มีส่วนร่วมอย่างกระฉับกระเฉง

2. “นันทนาการ คือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นในเวลาว่าง (อิสระ)” (Recreation as Leisure time Activity)

ขอบเขตที่เป็นที่ยอมรับของกิจกรรมนันทนาการเป็นเรื่องพื้นฐาน คือคนที่ใช้เวลาประกอบกิจกรรมในเวลาว่างที่มี ดังนั้นนันทนาการคือกิจกรรมต่าง ๆ ที่คนเข้าร่วมในเวลาว่าง หรือเวลาอิสระ ต้องเตรียมกิจกรรมและจัดกิจกรรมอย่างมีความรู้ ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้

จากรายงานของสมาคมกีฬา (The Sports Council Report) กล่าวว่านันทนาการคือ การใช้เวลาว่างอย่างมีจุดหมายหรืออาจหมายความว่า การใช้ประโยชน์สูงสุดจากช่วงเวลาว่าง

นิวไมเยอร์ส (The Neumeysters) กล่าวว่า นันทนาการคือ กิจกรรมส่วนบุคคลและส่วนรวมในช่วงเวลาว่าง การเล่นเป็นการนันทนาการของเด็ก ซึ่งเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ และส่งผลให้เกิดความสนุกสนานร่าเริงทันที ซึ่งนิวไมเยอร์สได้อธิบายองค์ประกอบของนันทนาการออกเป็นสี่องค์ประกอบ ได้แก่

- พฤติกรรมการแสดงออกในขณะช่วงเวลาว่าง (อิสระ)
- ประโยชน์คุณค่าภายในจิตใจ
- มีสิ่งล่อใจเป็นรางวัลในกิจกรรม
- มีสภาวะทางสังคมวัฒนธรรม

3. “นันทนาการเป็นการสร้างขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง” (Recreation as a Re + creation)

มีหลายทฤษฎีที่ให้ความหมายของนันทนาการและผลลัพธ์ของนันทนาการ ไชเวอร์ (Shiver) ได้เขียนตำราหลักการบริการนันทนาการสู่แนวทางปฏิบัติ โดยนิยามว่าการเล่นและนันทนาการมีความหมายเหมือนกัน โดยกล่าวว่านันทนาการจากความต้องการด้านจิตใจ คือ ความพอใจ ความต้องการพื้นฐานของร่างกาย สามารถเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดนันทนาการได้ เมื่อมีสิ่งใดที่ไม่สมดุลพวกเราก็สามารถแก้ไขได้ ไชเวอร์เชื่อว่า ความสมดุลอาจเก็บไว้ในรูปนันทนาการได้ โดยมีความเป็นเอกลักษณ์และความพึงพอใจในแต่ละคน รวมถึงการผสมผสานของร่างกายและจิตใจเพื่อให้เกิดความสมดุล

4. ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ ของ อับราฮัม เอช. มาสโลว์ (Abraham H. Maslow)

เอนก หงษ์ทองคำ (2542 : 63) กล่าวถึง มนุษย์มีความต้องการแบ่งเป็น 5 ชั้น ดังนี้

4.1 ความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต (Physical / Biological Needs)

ประกอบด้วย ความต้องการเพื่อความอยู่รอด (Survival) การพักผ่อน (Rest) อาหาร (Food) และที่อยู่อาศัย (Shelter)

4.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety / Security Needs)

ประกอบด้วย ความมั่นคงปลอดภัยทางกาย ทรัพย์สิน รวมไปถึงความมั่นคงของงานอาชีพ (Physical Safety and job Security)

4.3 ความต้องการความรักและการยอมรับจากสังคม (Social Needs) ได้แก่

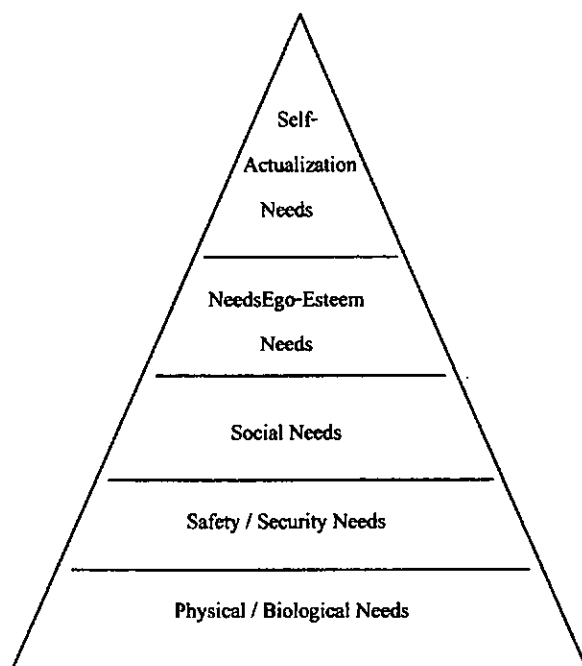
การเป็นเจ้าของ (Belonging) ได้รับการยอมรับ (Acceptance) และการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Association)

4.4 ความต้องการเกียรติยศ (Ego-Esteem Needs) ได้แก่ การได้รับการยอมรับ

(Recognition) ได้รับความเชื่อมั่น (Confidence) เพื่อให้ได้รับเกียรติยศเหล่านั้น จึงต้องเสียสละด้านกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์และกำลังสมอง เป็นต้น

4.5 ความต้องการบรรลุเป้าหมายสูงสุดในชีวิต (Self-Actualization) มีความต้องการเป็น

ตัวของตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาด้านจิตใจสูง

ภาพประกอบที่ 2 Maslow's Hierarchy of Needs

นันทนาการศาสตร์ กับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 :34-35) ได้กล่าวถึงนันทนาการศาสตร์ กับศาสตร์ที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้ การศึกษาศาสตร์ทางด้านนันทนาการ มีขอบเขตและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาต่าง ๆ อย่างกว้างขวางหรือเรียกว่า นันทนาการเป็นการศึกษาแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับศาสตร์อื่นดังจะขออภิปราย ดังต่อไปนี้

1. นันทนาการกับสังคมวิทยา (Sociology)

วิชาทางด้านนันทนาการ ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ของสังคมและชุมชน ในพฤติกรรมการเล่น การใช้เวลาว่าง และการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ จึงเกิดเป็นทฤษฎีการเล่น เวลาว่าง และทฤษฎีนันทนาการ

2. นันทนาการกับเศรษฐศาสตร์ (Economics)

นันทนาการธุรกิจการค้า มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของชาติ ได้แก่ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว สวนสนุกเป็นแหล่งนันทนาการที่ก่อให้เกิดการสร้างงาน การไหลเวียนของกระแสการเงิน ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจอย่างกว้างขวาง

3. นันทนาการกับเกษตรศาสตร์ (Agriculture)

แหล่งนันทนาการระดับใหญ่ เช่น อุทยานแห่งชาติ วนอุทยานแห่งชาติ สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ นอกจากจะเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่สำคัญของชุมชนแล้ว ยังช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญส่งเสริมสภาพแวดล้อมให้เกิดระบบนิเวศวิทยา ของสิ่งมีชีวิตให้น่าอยู่อาศัย

4. นันทนาการกับการศึกษา (Education)

นันทนาการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นทั้งการแสดงออก การศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การสอนหลักสูตร นันทนาการ เพื่อเตรียมอาชีพผู้นำทางด้านนี้ มีการศึกษาดังแต่ระดับเบื้องต้น จนถึงระดับปริญญาชั้นสูง เช่น ปริญญาตรี โท และปริญญาเอก นันทนาการมีบทบาทสำคัญต่อบุคคลและชุมชนทุกระดับวัย ตั้งแต่เด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ ตลอดจนวัยสูงอายุ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนการสอน ทั้งในและนอกระบบ

5. นันทนาการกับบริหารธุรกิจ (Business Administration)

ปัจจุบัน การจัดการและบริหารองค์กรที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ภาคเอกชนให้ความสนใจ ลงทุนเป็นธุรกิจบริการและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ เช่น เครื่องเล่นไฟฟ้า เกมนันทนาการ การบริการจัดการ ศูนย์สุขภาพ ศูนย์กีฬา แหล่งนันทนาการสำหรับครอบครัว ซึ่ง

จำเป็นต้องมีการวางแผนบริหารธุรกิจ เพื่อเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดเป็นอุตสาหกรรมธุรกิจข้ามชาติ เช่น การจัดคอนเสิร์ต มหกรรมกีฬา ดนตรี ละคร หรือการแสดง ตลอดจนการท่องเที่ยว

6. นันทนาการกับวิทยาการจัดการ (Management Science)

การจัดการอย่างเป็นระบบในองค์กร และหน่วยของนันทนาการทุกระดับ ตลอดจนการจัดโปรแกรมนันทนาการสำหรับสังคมมีความจำเป็นที่จะต้องใช้วิทยาการจัดการ เพื่อช่วยให้การจัดและบริหารองค์กรเกิดประสิทธิภาพและคุณภาพ ผู้นำหรือผู้จัดการเป็นหัวใจสำคัญของหน่วยงานหรือองค์กร ดังนั้น นันทนาการ จึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับศาสตร์ทางด้านวิทยาการจัดการเป็นอย่างดี

7. นันทนาการกับวิทยาศาสตร์การกีฬา (Sport Science)

นันทนาการเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพลศึกษา สุขศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา อย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้เพราะมุ่งพัฒนาบุคคลและสังคมทั้งทางด้านอารมณ์กาย จิตใจ และสติปัญญา ส่งเสริมคุณภาพชีวิต การพัฒนากีฬา เพื่อมวลชน กีฬาเพื่อสุขภาพเป็นแรงจูงใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

8. นันทนาการกับรัฐศาสตร์การปกครอง (Political Science)

นันทนาการถือว่าเป็นองค์กร สถาบันทางสังคมที่รัฐพึงจะต้องจัดเป็นสวัสดิการสังคม (Social Welfare) ดังนั้นจึงเป็นส่วนหนึ่งของการจัดบริหารท้องถิ่น เช่น เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล จะต้องจัดแหล่งนันทนาการ เช่น สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ สวนสุขภาพ สถานที่แสดงดนตรี อาคารอเนกประสงค์ เพื่อเป็นกิจกรรมนันทนาการทางสังคม เพื่อชุมชนอยู่อย่างมีความสุข มีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ และจัดบริการกิจกรรมนันทนาการ

9. นันทนาการกับนิเวศวิทยา (Ecology Science)

นันทนาการประเภทกลางแจ้งหรือนอกเมือง (Outdoor Recreation) ช่วยส่งเสริมให้มนุษย์ที่ได้สัมผัสเข้าใจธรรมชาติ เกิดความซาบซึ้ง และจะช่วยส่งเสริมการลดการทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำลังเป็นปัญหาของสังคมในเมืองและสังคมชนบท และเป็นปัญหาที่รีบด่วนที่จะต้องรีบแก้ไข นันทนาการจะช่วยสร้างความซาบซึ้ง และความเข้าใจในธรรมชาติ และช่วยกล่อมเกล่าให้มนุษย์มีความเข้าใจในระบบนิเวศวิทยา ที่จะต้องสร้างความสมดุลกับธรรมชาติและสิ่งมีชีวิต

10. นันทนาการกับศิลปะศาสตร์ (Fine and Liberal Arts)

กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปกรรม ศิลปะหัตถกรรม การละคร ดนตรี การเดินรำ เป็นต้น ล้วนเป็นกิจกรรมที่สอนให้บุคคลมีความเข้าใจซาบซึ้งในศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี เป็นการเยียวยารักษา และพัฒนาทางอารมณ์เป็นอย่างดี

แนวโน้มของนันทนาการในปัจจุบัน

ในสังคมปัจจุบันนี้นันทนาการจะมีบทบาทที่สำคัญมาก ทั้งนี้จะสังเกตได้จากสื่อมวลชนทั้งรายการทีวี, วิทยุ ตลอดจนวารสารและหนังสือพิมพ์ ต่างก็มีรายการหรือคอลัมน์สำหรับนันทนาการหรือไม่ เช่นนั้นก็จะมีการโฆษณาแหล่งนันทนาการต่าง ๆ เช่น สนามกีฬา สวนสนุก หรือสถานออกกำลังกาย เพื่อพัฒนาสุขภาพ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะเป็นเครื่องชี้ว่าการจัดนันทนาการ ในปัจจุบันนี้จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ผู้ที่มีอาชีพในการจัดกิจกรรมนันทนาการจะต้องคอยติดตามข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้พร้อมกับนำมาปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงใน โครงการนันทนาการที่ได้ดำเนินการอยู่เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้จะครอบคลุมไปถึงแหล่งที่ทำการผลิตบุคลากรทางนันทนาการที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้บุคลากรทางนันทนาการที่ผลิตออกมามีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันมากขึ้น การปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ที่ได้เสนอมานี้จัดได้ว่าเป็นแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงของนันทนาการในอนาคต ซึ่งในอันดับต่อไปจะได้อธิบายถึงแนวโน้มของนันทนาการในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. แนวโน้มในการผลิตบุคลากรทางนันทนาการ

ถ้าหากเราพิจารณาบุคลากรทางนันทนาการในอดีตนั้นจะใช้ผู้ที่มีความรู้ทางด้านพลศึกษา หรือทางด้านสังคมสงเคราะห์เป็นผู้นำทางนันทนาการ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่ายังไม่มีสถาบันทางการศึกษาแห่งใดทำการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านนันทนาการ โดยตรง แต่ต่อมาก็มีสถาบันบางแห่งได้ทำการผลิตบุคลากรทางนันทนาการในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท เช่น

พลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิไล ได้เปิดสอนระดับปริญญาตรีวิชาเอกนันทนาการและวิชาเอกการจัดการนันทนาการ ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก็กำลังเปิดสอนในระดับปริญญาโททางด้านนันทนาการ เพื่อที่จะผลิตบุคลากรทางนันทนาการให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน นอกจากนี้ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยหลายแห่งได้เปิดสอนรายวิชานันทนาการให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้บุคลากรในสาขาวิชาต่าง ๆ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของนันทนาการมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นอย่างมากในการดำเนินงานด้านนันทนาการ

การจัดการเรียนการสอนสำหรับบุคลากรทางนันทนาการนั้น ควรจะต้องจัดหลักสูตรเพื่อที่จะผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวของมนุษย์ให้มากขึ้น เพื่อให้เขาเหล่านั้นมีทักษะในการรวมกลุ่มกับคน โดยทั่ว ๆ ไป ได้อย่างง่ายขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้การจัดหลักสูตรสำหรับการผลิตบุคลากรทางนันทนาการควรจะต้องกำหนดให้เรียนรายวิชา สังคมวิทยา มนุษย์วิทยา จิตวิทยา ตลอดจนกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ นอกจากนี้ควรจะต้องทำการฝึกฝนให้ผู้ที่จะเป็นผู้นำทางนันทนาการนั้นสามารถปฏิบัติงานได้ทั้งในสังคมเมือง และสังคมชนบท และสามารถปฏิบัติงานได้ทุกรูปแบบ เมื่อเป็นเช่นนี้การจัดการเรียนการสอนนั้นควรจะต้องกำหนดให้นักศึกษาเหล่านี้ได้มีโอกาสฝึกฝนการปฏิบัติงานในสถานการณ์

จริงบ่อย ๆ เพื่อที่จะสร้างความชำนาญและเกิดความมั่นใจมากขึ้น เมื่อออกไปเผชิญกับสภาพสังคมใน อนาคต นอกจากนี้ในหลักสูตรควรกำหนดเนื้อหาสำหรับการจัดดำเนินงานนันทนาการให้ครอบคลุมทุก ๆ ประเภท เช่นการจัดนันทนาการในโรงพยาบาล การจัดนันทนาการในโรงงานอุตสาหกรรม หรือการจัด โครงการนันทนาการนอกสถานที่ ฯลฯ เนื้อหาเหล่านี้ควรกำหนดให้ครอบคลุมการจัดนันทนาการใน ปัจจุบัน

จากที่กล่าวมานี้พอจะสรุปได้ว่าแนวโน้มของการผลิตบุคลากรทางนันทนาการนั้นจะมีสถาบัน การศึกษาในระดับปริญญาตรีหลายแห่งทำการผลิตบุคลากรทางนันทนาการ และจะมีสถาบันการศึกษา บางแห่งจะทำการผลิตบุคลากรทางนันทนาการในระดับปริญญาโท ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานทางด้าน นันทนาการนั้นมีผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางนันทนาการไปเป็นผู้จัดและวางแผนการดำเนินงานมากขึ้น ซึ่งก็จะเป็น โอกาสที่ดีอย่างหนึ่งในวิชาชีพทางนันทนาการที่จะมีบุคลากรเฉพาะสาขามาเป็นผู้วางแผน และจัดดำเนินงาน และจะช่วยให้วิชาชีพทางด้านนี้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

2. แนวโน้มของการจัดกิจกรรมทางนันทนาการ

จากการศึกษาพบว่ากิจกรรมนันทนาการนั้นได้เปลี่ยนแปลงมาเรื่อย ๆ จากอดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งการ เปลี่ยนแปลงนั้นก็จะเป็นไปตามสภาพสังคมและวัฒนธรรม ในสมัยก่อนนั้นวัฒนธรรมการดำเนินชีวิต เป็นไปอย่างง่าย ๆ และกิจกรรมนันทนาการนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของการยังชีพ เช่น การล่าสัตว์ ตกปลา แต่ วิธีการดำเนินชีวิตได้เปลี่ยนมาเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน จะเห็นว่าการดำเนินชีวิตค่อนข้างจะสับสนต้องแข่ง กับเวลามากขึ้นนอกจากนี้ยังมีเทคโนโลยีใหม่เข้ามาช่วยในการผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่ง สิ่งเหล่านี้จะเพิ่มความตึงเครียดให้กับคนในสังคมมากขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้การพักผ่อนจึงมีความจำเป็นมาก ขึ้น กิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ จึงเป็นที่สนใจของคนเรามากยิ่งขึ้น จากความจำเป็นอันนี้เองจึงทำให้มีผู้ คิดค้นหากิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมกับสภาพการดำเนินชีวิตในปัจจุบันมาจัดดำเนินการและให้ บริการแก่สมาชิกโดยทั่วไป แต่คิดค่าบริการในอัตราที่สูงและสามารถทำกำไรให้กับกิจกรรมเหล่านี้ได้ มากพอสมควร การจัดดำเนินงาน ในกิจกรรมนันทนาการที่กล่าวมาแล้วนั้นและเป็นการจัดนันทนาการ เพื่อธุรกิจการค้ามากกว่า แต่อย่างไรก็ดีในสภาพสังคมปัจจุบันนั้นคนเราจะมีความต้องการ ในกิจกรรม นันทนาการกลางแจ้ง หรือกิจกรรมนอกเมือง เช่น การท่องเที่ยว การอยู่ค่ายพักแรม ว่ายน้ำตกปลา ล่าสัตว์ ฯลฯ ทั้งนี้เพราะว่าในสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันนั้นจะมีความแออัดจากสภาพสังคมเมือง สภาพแวดล้อมก็จะมีแต่มลภาวะต่าง ๆ มากมาย เมื่อเป็นเช่นนี้คนเราจึงสนใจในกิจกรรมประเภทดังกล่าวมากขึ้น เพื่อจะได้มีโอกาสได้ชื่นชมกับธรรมชาติที่สวยงาม ห่างจากแหล่งมลภาวะทั้งหลาย และในปัจจุบันนี้การ เดินทางไปไหนมาไหนก็สะดวกขึ้นมาก เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงสถานที่พักผ่อนให้ไกลจากที่พัก อาศัยจึงไม่มีอุปสรรคใด ๆ เลย ดังนั้นพอจะกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมนันทนาการอาจจะมิ สหเหตุมาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 การที่มีวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเงินทุนการเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันนี้มีเทคโนโลยีใหม่ ๆ หลายอย่าง ทำให้การผลิตวัสดุอุปกรณ์สำหรับนันทนาการนั้นมีมากขึ้น และมีราคาค่อนข้างถูก เมื่อเป็นเช่นนี้คนเราก็สามารถที่จะซื้อวัสดุอุปกรณ์สำหรับกิจกรรมนันทนาการ ได้มากขึ้น และทำให้นันทนาการเข้าไปมีบทบาทในชีวิตของคนเรามากยิ่งขึ้น และมีกิจกรรมใหม่ ๆ หลายอย่าง แต่ละอย่างนั้นเป็นผลมาจากเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าไปนั่นเอง ในสังคมปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่จะใช้ไปสำหรับการปลูกสิ่งก่อสร้างเป็นส่วนใหญ่ เมื่อเป็นเช่นนี้ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเริ่มเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาเหล่านี้ จึงได้เริ่มกำหนดพื้นที่สำหรับเป็นแหล่งนันทนาการชุมชน ซึ่งคิดจากแต่ก่อนที่มีพื้นที่มากมายทำให้ความกระตือรือร้นของหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ค่อยมีเพราะเห็นว่าไม่มีความสำคัญอันใดที่จะไปสร้างแหล่งนันทนาการเพราะว่ามีพื้นที่มากมายที่คนจะ ไปใช้ในสนามกีฬาหรือทำกิจกรรมอันใดตามโอกาสอันควร

2.2 การได้รับความช่วยเหลือในเรื่องงบประมาณสำหรับนันทนาการมากขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมทำให้คนเรามีเวลาว่างมากขึ้น หรืออาจจะทำให้คนต้องคร่ำเคร่งกับการทำงานมากขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้หน่วยงานต่าง ๆ จึงเห็นว่าถ้าหากปล่อยปละละเลยในเรื่องของการพักผ่อนก็จะทำให้คนในสังคมมีสุขภาพที่ไม่ดี เมื่อสุขภาพไม่ดีก็ย่อมส่งผลเสียต่อสังคม โดยส่วนรวม จึงได้เข้ามาเกี่ยวข้องและให้การสนับสนุน จึงเป็นผลทำให้ได้รับงบประมาณสนับสนุนในเรื่องของการนันทนาการมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้มีโครงการทางด้านนันทนาการใหม่ ๆ ขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมนันทนาการนั้นตอบสนองความต้องการของชุมชนมากกว่าคนจัด

2.3 การจัดกิจกรรมนันทนาการในเชิงธุรกิจการค้าประสบผลสำเร็จ เมื่อการจัดดำเนินงานของกิจกรรมนันทนาการในเชิงธุรกิจการค้าประสบผลสำเร็จ จึงทำให้นักลงทุนทั้งหลายหันมาสนใจในการลงทุนเพื่อจัดกิจกรรมนันทนาการ จึงมีแหล่งนันทนาการที่เป็นในเชิงธุรกิจการค้ามากขึ้นและการจัดกิจกรรมนันทนาการในลักษณะดังกล่าวจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงให้ทันสมัยคืออยู่ในความนิยมของคนอยู่ตลอดเวลา เพราะถ้าหากปล่อยให้ล้าหลังก็จะส่งผลให้กิจการนั้น ๆ ไม่ได้รับความนิยมและอาจจะประสบกับการขาดทุนและเลิกไปในที่สุด เมื่อเป็นเช่นนี้เราก็อาจจะกล่าวได้ว่ากิจกรรมนันทนาการที่เปลี่ยนแปลงมากที่สุดนั้นคงจะเป็นในส่วนของกิจกรรมนันทนาการเชิงธุรกิจการค้าซึ่งจะต้องเปลี่ยนแปลงเกือบตลอดเวลา เพื่อให้ทันกับความต้องการและความจำเป็นของคนในสังคมปัจจุบัน

จากปัจจัยทั้ง 3 ประการที่ได้กล่าวมาแล้วที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้กิจกรรมนันทนาการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากขึ้น นอกจากนี้มีแหล่งนันทนาการในภาคเอกชนได้เปิดดำเนินการมากขึ้น เช่น สวนสนุก บ่อตกปลา สระว่ายน้ำ สนามเทนนิส ศูนย์บริหารร่างกาย ฯลฯ ซึ่งในแหล่งนันทนาการเหล่านี้จะมีส่วนในการคิดสร้างสรรค์สำหรับกิจกรรมนันทนาการเป็นอันมาก การเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทางนันทนาการนั้นทำได้โดยสะดวกมาก เพราะการเคลื่อนย้ายทรัพยากรทั้งใน

ส่วนของทรัพยากรมนุษย์ และทรัพยากรอื่น ๆ นั้นทำได้โดยง่าย และรวดเร็ว ดังนั้นการจัดกิจกรรมทางนันทนาการนั้นในแต่ละแห่งสามารถดำเนินการได้อย่างใกล้เคียงกัน หรือองค์การหนึ่ง ๆ สามารถจัดการได้ในพื้นที่หลายแห่ง ในช่วงเวลาเดียวกัน เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเป็นผลทำให้กิจกรรมนันทนาการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม

กิจกรรมนันทนาการอีกประเภทหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมก็คือสวนสัตว์ ถ้าหากเราพิจารณาจากอดีตจะเห็นได้ว่าสวนสัตว์นั้นจะมีอยู่น้อยมาก แต่ในปัจจุบันนั้นมีเพิ่มขึ้นมาก แม้แต่ในห้างสรรพสินค้าก็ยังจัดสวนสัตว์ขึ้นเพื่อให้เป็นแหล่งพักผ่อนและดึงดูดลูกค้า หรือบางแห่งอาจจะทำฟาร์มสัตว์บางประเภท

การเรียนการสอนนันทนาการ

สุวิมล ตั้งสัจพจน์ (2541 : 101-105) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการวิธของการพัฒนาสังคม เป้าหมายของการศึกษาคือ สิ่งที่สังคมต้องการ เมื่อสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง การศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาและปรับให้สอดคล้องกับภาวะทางสังคมด้วย การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่นำมาใช้ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาโดยทั่ว ๆ ไป มีวัตถุประสงค์หลักอยู่ 3 ประการคือ

1. การสอนที่มีประสิทธิผล (Effectiveness Teaching)
2. การเรียนที่มีประสิทธิภาพ (Efficiency Learning)
3. การดัดแปลง (Adaptation) การจัดการเรียนการสอน ให้เกิดมีความเป็นเอกภาพ

(unity) และประหยัดค่าใช้จ่าย (economy)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2539-2550 ไว้ 4 ด้าน คือ

1. โรงเรียนและสถานศึกษา โรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยทั้งที่สังกัดรัฐและเอกชน ควรมีการรับรองวิทยฐานะ (accreditation) และมีการวิเคราะห์สภาพโรงเรียน โดยใช้เทคนิค SWOT (จรรยาพร ธรณินทร์. 2539 : 13) ซึ่งหมายถึง

S = Strength	หมายถึง จุดแข็งของสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน
W = Weakness	หมายถึง จุดอ่อนของสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน
O = Opportunity	หมายถึง โอกาสที่ได้จากสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน
T = Threats	หมายถึง อุปสรรคที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอก

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรมีวิสัยทัศน์ (Vision) ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนโลก (global villages) และมีมุมมองที่มีความเป็นสากล (internationalization perspective) มากขึ้น

3. หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน หลักสูตรควรเป็นหลักสูตรที่มีความสากล (Internationalizing curriculum) กระบวนการเรียนการสอนควรปรับปรุงการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAT) การเรียนที่เน้นถึงเวลาที่ใช้กับการเรียนรู้ทางวิชาการ (Academic learning time) และวิธีการวัดและประเมินผลที่ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงและมีความเป็นปรนัยสูง

4. ระบบบริหารการศึกษา ควรมีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการ ไปสู่ส่วนล่าง พัฒนาสถาบันการศึกษาให้มีระบบการตรวจสอบ (Accountability) ติดตามผลและประกันคุณภาพการศึกษา (Quality assurance)

นันทนาการ (Recreation) คือสภาพแห่งอารมณ์ในตัวของบุคคลที่บ่งบอกถึงความรู้สึกร่าเริงและความพอใจ ในสิ่งที่เกิดขึ้นกับตน เช่น ความเข้าใจอย่างแจ่มชัด ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดความสำเร็จ ความมีคุณค่าแห่งตน และความสุข โดยสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ดีงาม ตรงเป้าหมายของบุคคล มีการสนองตอบในทางบวกเป็นกิจกรรมที่มีอิสระ มีการใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ หรือสัจจยอมรับ

(Torkidsea, 1992 : 70) จะเห็นได้ว่าวิชานันทนาการเกี่ยวข้องกับชีวิตของคน การเรียนการสอนจึงต้องมีความเข้มเฉพาะและตรงกับภาวะสังคม ซึ่งแนวการเรียนการสอนนันทนาการตามกรอบปฏิรูปการศึกษาสามารถจัดกระทำได้ดังนี้

1. หลักสูตร มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพของชีวิต โดยมีคุณค่าตั้งอยู่สองด้านคือ การส่งเสริมสุขภาพ และนันทนาการบำบัด

1.1 การส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion) โดยใช้หลักการผ่อนคลายนคลายความเครียด เป็นการศึกษาเกี่ยวกับนันทนาการเพื่อสุขภาพของคนทุกวัยประกอบด้วย

1.1.1 สนามเด็กเล่น คำนึงถึงขนาดของสนามประสิทธิภาพและความปลอดภัยในการเล่น

1.1.2 นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ศึกษาถึงแนวทาง วิธีการ การจัดการ ในโรงพยาบาลและสถานพยาบาลผู้สูงอายุ

1.1.3 การท่องเที่ยว ศึกษาถึงวิถีชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรมของคนต่างถิ่นและต่างแดน รวมทั้งลดความเครียด

1.1.4 นันทนาการนอกสถานที่ ศึกษาการจัดค่ายพักแรม จัดสวน และ

นันทนาการในป่า

1.2 นันทนาการบำบัด (Therapeutic Recreation) ใช้หลักการฟื้นฟูสมรรถภาพแบ่งออกเป็น

1.2.1 การให้คำปรึกษาการใช้เวลาว่าง โดยใช้หลักการบริหารความเครียด

1.2.2 การใช้เวลาว่างสำหรับคนพิการ เป็นการจัดและออกแบบกิจกรรมให้

แก่ผู้ที่มีความพิการทางกายอารมณ์และสติปัญญา

รูปแบบของหลักสูตรนันทนาการ ประกอบด้วย 5 ลักษณะ คือ

- . การจัดและบริหารนันทนาการ
- . การวางแผน โปรแกรมมานันทนาการ
- . นันทนาการนอกสถานที่
- . นันทนาการบำบัด
- . การเดินทางและการท่องเที่ยว

2. การสอนนันทนาการ จะเน้นการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเข้ามีส่วนร่วม (Learning) ลักษณะของการสอนจะมีความหลากหลาย สิ่งที่ต้องปรากฏในกระบวนการเรียนการสอนจะต้องประกอบด้วย

2.1 เน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง

2.2 การเรียนอย่างลึก โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.3 จากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ โดยการฝึกงาน

2.4 เน้นทักษะกลุ่ม

2.5 เน้นทักษะการสื่อสาร

2.6 ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย

2.7 คำนึงถึงความต้องการของแต่ละบุคคล

2.8 การเรียนรู้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต

3. ผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียน

3.1 เรียนรู้จากการกระทำ

3.2 มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่พึงประสงค์

3.3 มีการประกันคุณภาพของผู้เรียน

4. ครูและการประเมินผล ครูจะต้องมี

4.1 มุมมองที่มีความเป็นสากล

4.2 สามารถตรวจสอบการสอนของครูได้

4.3 การศึกษาเพื่อสร้างศักยภาพ (Empowering Education) เน้นการตอบสนองต่อ

การพัฒนาคุณภาพของชีวิต สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีค่านิยมและแนวทางประชาธิปไตยแก่ผู้เรียน (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2539 : 1)

ลักษณะของวิชานันทนาการ

สுவิมล ตั้งสัจจงพนธ์ (2541 : 97-99) ได้กล่าวไว้ว่า นันทนาการมิใช่กระบวนการร้องรำทำเพลง การเล่นรื่นเริง อย่างที่หลายคนเข้าใจ แต่นันทนาการเป็นกระบวนการพัฒนากิจกรรม เพื่อการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และพัฒนาความสุขใจอย่างสร้างสรรค์ เป้าหมายของนันทนาการจะอยู่ที่

1. สร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้กับคนด้วยการปรับปรุงจิตใจและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมให้เป็นบุคคลที่สามารถใช้ชีวิตร่วมกับสังคมได้อย่างดีและกระตือรือร้น
2. พัฒนากายด้วยการรักษาสมรรถภาพทางกายของบุคคลปกติ และ/หรือ ผู้ที่มีความบกพร่องทางกายให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล (Dattilo & Murphy. 1991 : 43)
3. พัฒนาความสนใจในกิจกรรมของการใช้เวลาว่างได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล สิ่งแวดล้อมและความเป็นไปได้ของบุคคลคนนั้น

นันทนาการ ไม่มุ่งเฉพาะแต่บุคคลแต่เรายังหมายถึงชุมชน โดยนันทนาการจะมีบทบาทต่อชุมชนในแง่ของการบูรณาการส่วนหนึ่งของการมีชีวิตในชุมชน ไม่ว่าในด้าน โครงสร้างการให้บริการและองค์กรทางนันทนาการซึ่งก่อให้เกิดค่านิยม ความสนใจ ความเชื่อ วิถีชีวิตและความนิยมชมชอบ (Murphy, et. Al. 1991: 1) ดังกล่าวแล้วว่ นันทนาการเคยเป็นส่วนหนึ่งของพลศึกษา แต่เมื่อขอบเขตของวิชาขยายกว้าง มุ่งองค์ความรู้เฉพาะตัว ทำให้นันทนาการพัฒนาตนเองเป็นสาขาวิชาที่มีลักษณะวิชา จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. นันทนาการเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ นันทนาการ ในกลุ่มนี้จะเน้นถึงการส่งเสริมบุคคลทั่วไปที่ไม่มีปัญหาสุขภาพ ได้ใช้นันทนาการเพื่อการผ่อนคลายและพัฒนาสู่ความเป็นผู้มีสุขภาพดี โดยเฉพาะความมีสุขภาพใจ ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับ

1.1 สนามเด็กเล่น (children playground) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการดูแล และรวมถึงการเปิดใช้สนามเด็กเล่น ในสหรัฐอเมริกา มีกฎข้อบังคับทางการศึกษา เกี่ยวกับสนามเด็กเล่น ในโรงเรียนประถมศึกษาและในอุทยานของรัฐ (Wallach. 1992 : 107) ที่กำหนดในแง่ขนาด ประสิทธิภาพและความปลอดภัย

1.2 นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ เป็นการศึกษาแนวทาง วิธีการและการจัด นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ จะใช้มากในศูนย์ผู้สูงอายุ หรือบ้านพักผู้สูงอายุ (nursing home) ที่ต้องให้การดูแลซึ่งจะมีบริการอาหาร โรงพยาบาล โรงหนัง และกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ

1.3 การท่องเที่ยว เป็นธุรกิจงานนันทนาการที่ช่วยผ่อนคลายจากความตึงเครียดและการ ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังเป็นการเปิด โอกาสการเรียนรู้ วิถีชีวิต ศิลปะและวัฒนธรรม ของคนต่างถิ่น หรือคนต่างแดน

1.4 นันทนาการนอกสถานที่ (outdoor recreation) เป็นนันทนาการที่เล็ก ๆ ซอบมาก เพราะเป็นการจัดค่ายพักแรม การศึกษานอกสถานที่ การจัดสวน การใช้ที่ดิน การออกแบบที่ดินและ นันทนาการในป่า

2. นันทนาการบำบัด (Therapeutic recreation) เป็นการทำบำบัดที่ใช้นันทนาการสำหรับผู้มีปัญหา ทางสุขภาพ มีคนเจ็บป่วย หรือพิการ นันทนาการจะเป็นส่วนหนึ่งของการบำบัดรักษาที่ช่วยหรือฟื้นฟูให้ ผู้มีปัญหาด้านสุขภาพ ได้รับการดูแลด้านนันทนาการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถพัฒนาสู่ความมีสุขภาพดีหรือใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้แม้จะป่วยหรือพิการ ประกอบด้วยสาระวิชาเกี่ยวกับ

2.1 การให้คำปรึกษานันทนาการ (Leisure Counseling) เป็นวิชาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่มีปัญหาทางนันทนาการ

2.2 นันทนาการสำหรับผู้พิการ (Leisure for Disability) เป็นวิชาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้พิการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ หรือบุคคลปัญญาอ่อน ให้เป็นไปตามเหมาะสมกับสภาพการณ์และศักยภาพของแต่ละบุคคล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮาร์ท (Hart. 1954 : 128) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของครูมัธยมของเท็นเธอเซนต์ไฮ สกูล (Ten Thousand High School) เกี่ยวกับการเรียนการสอน ปรากฏผลว่าครูที่ดีควรมีคุณสมบัติปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. มีความสามารถที่จะชักจูงใจนักเรียนให้เกิดความสนใจในวิชาที่ตนสอน มีความฉลาดรอบรู้ สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิด
2. ครูต้องสนใจในตัวนักเรียนให้ความร่วมมือกับนักเรียน มีความเห็นอกเห็นใจนักเรียน
3. สามารถควบคุมอารมณ์ได้ ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น
4. อธิบายได้อย่างแจ่มชัด มีวิธีสอนให้นักเรียนเข้าใจง่าย

นัลต์ (Nult. 1972 : 650-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาวัยรุ่น โดยวิเคราะห์จากบันทึกของครูและนักเรียน จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7-12 จากโรงเรียนมัธยมเวลด เซนทรัล (Weld Central Junior – Senior High School) รัฐโคโลราโด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนประสบปัญหาต่างๆ คือ ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับงานของโรงเรียน ปัญหาความสัมพันธ์ทางจิตวิทยาส่วนบุคคลและสังคม ปัญหาค่านิยมทางวิชาการ

เน็นยูด (Nenyod. 1975 : 5091-5092 A) เรื่องวิเคราะห์ปัญหาของนักศึกษาต่างประเทศที่ศึกษาในวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยของรัฐในรัฐเท็กซัสกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาต่างประเทศที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยและรัฐในรัฐเท็กซัส ซึ่งนักวิจัยสุ่มชื่อนักศึกษาจากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก จากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขนาดกลาง และจากมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ จากการศึกษพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ของนักศึกษาต่างประเทศที่ศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อ ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน ปัญหาเกี่ยวกับที่พักอาศัยและอาหาร ปัญหาเกี่ยวกับศาสนา ปัญหาเกี่ยวกับสังคม และปัญหาเกี่ยวกับตนเอง ในจำนวนปัญหาเหล่านี้ ปัญหาการติดต่อกับบุคคลอื่น และเกี่ยวกับการเรียนเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด ปัญหาย่อยที่สำคัญที่สุดในหมวดปัญหาการติดต่อก็คือ การขาดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ส่วนปัญหาย่อยที่สำคัญที่สุดในหมวดการเรียน คือ การปรับตัวให้เข้ากับระบบมาตรฐานการศึกษาของชาวอเมริกัน นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาต่างประเทศในสถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาเกี่ยวกับศาสนา มากกว่านักศึกษาต่างประเทศที่ศึกษาในสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ และนักศึกษาต่างประเทศ

ที่ศึกษาในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีปัญหาเกี่ยวกับสังคมและตนเอง มากกว่านักศึกษาต่างประเทศที่ศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง

บาติस्ता (Batista. 1976 : 257) เรื่องศึกษาพฤติกรรมของครูที่ดีจากกลุ่มตัวอย่างพบว่า พฤติกรรมของครูที่ดีประกอบด้วย การเป็นผู้ที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย มีความรู้ ความสามารถในการเขียนบทความและสิ่งพิมพ์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน มีวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน มีความรู้ในวิชาประเมินจุดมุ่งหมายของวิชาอย่างเหมาะสม มีคุณธรรมในวิชาชีพเป็นผู้ที่ทำงานด้วยการให้บริการกับสถาบันและชุมชน ให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนครู นิสิต นักศึกษาและสถาบัน

ไคส์ส (Dyess. 1982 : 4702 – A) เรื่องศึกษาติดตามผลนักศึกษาบริหารธุรกิจ ปี ค.ศ. 1977-1981 ของวิทยาลัยซานจาซิด เพื่อศึกษาการเรียนการสอนที่วิทยาลัยจัดขึ้นนั้น นักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานเพียงใด โดยใช้แบบสอบถามกับผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 227 คนผลการศึกษาพบว่า วิทยาลัยได้จัดการเรียนการสอน เพื่อเตรียมตัวออกไปประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะวิชาทางด้าน การเก็บข้อมูลตัวเลข โดยไม่ใช่เรื่องคำนวณ การเงินและงานเก็บบันทึก ส่วนวิชาที่จัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมตัวออกไปประกอบอาชีพ ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ พิมพ์ดีดการบอกคำ และการใช้เครื่องมือการสื่อสารด้วยภาษางานธุรกิจทั่วไป และการทำงานบริหารธุรกิจ โดยตรง ทักษะที่ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการให้เพิ่มในหลักสูตร ได้แก่ การพิมพ์ต้นฉบับทางสถิติ ทักษะทางไวยากรณ์ ทักษะการเว้นวรรคตอน เทคนิคการเขียนรายงาน และการคัดเลือกคนเข้าทำงาน และผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาไปใช้ในการทำงานได้ดี มีบางวิชาเท่านั้นที่ควรปรับปรุงและเพิ่มเติมความต้องการของหน่วยงาน

อิบราฮิม (Ibrahim. 1989 : 863) เรื่องทำการศึกษาผลสะท้อนกลับเพื่อการประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตร โปรแกรมวิชาการธนาคาร ระดับอนุปริญญาของสถาบันเทคโนโลยี มารา (MARA Institute of Technology) ประเทศมาเลเซียเกี่ยวกับรายวิชาต่างๆ ที่ผู้สำเร็จการศึกษาของการเรียนซึ่งสัมพันธ์และเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน การฝึกประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์และเพียงพอต่อการทำงาน และระดับความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษในการทำงาน โดยใช้วิธีการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตร โปรแกรมวิชาการธนาคาร จากสถาบันเทคโนโลยีมาราระหว่างเดือนพฤษภาคม 1985-เดือนธันวาคม 1987 จำนวน 164 คน ใช้แบบสอบถามซึ่งมีข้อคำถามเกี่ยวกับรายวิชาที่ต้องการศึกษา การฝึกประสบการณ์ และการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัย จะเป็นแนวทางในการพิจารณาการตัดสินใจแก้ปัญหาปรับปรุงหลักสูตรนี้ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นรายวิชาและเนื้อหาสาระทั้งหมด มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน
2. ความเพียงพอของรายวิชาที่ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการศึกษาอยู่ในระดับดี

3. ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวนร้อยละ 80.4 เห็นว่าการฝึกประสบการณ์มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและต้องการให้มีการฝึกประสบการณ์มากยิ่งขึ้น

4. ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน เห็นว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อการทำงานประจำวัน ในจำนวนร้อยละ 98.2 ต้องใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและจำนวนร้อยละ 95.10 ต้องการทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร

มาร์กอท และรันน์ (Margot, 1992 : 1372-A) ได้ทำการศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร สรุปได้ว่า ผลการศึกษามีทั้งลักษณะที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ส่วนที่คล้ายคลึงกัน คือ ผลผลิตมีความรู้ความสามารถตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรส่วนที่แตกต่างกัน ได้แก่ บริบทปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการเรียนการสอน ซึ่งพบว่ามีทั้งส่วนดีและส่วนบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ลักษณะที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้เป็นปัญหาอันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมและข้อจำกัดในการจัดการศึกษา การประเมินหลักสูตรจึงเป็นสิ่งจำเป็น และต้องกระทำอย่างมีแบบแผน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีประเมินโดยอาศัยหลักสูตร จึงเป็นสิ่งจำเป็นและต้องกระทำอย่างมีแบบแผน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีประเมินโดยอาศัยแบบจำลองซิป เพราะเป็นการประเมินทั้งระบบครบวงจร และรูปแบบการประเมินที่นิยมใช้กันมากด้วย จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนทางด้านช่างอุตสาหกรรม มีองค์ประกอบของการเรียนการสอนที่สำคัญ คือ

1. หลักสูตร
2. อาจารย์ผู้สอน
3. วิธีสอน
4. การประเมินผล
5. ปัจจัยเกื้อหนุน

งานวิจัยในประเทศไทย

ลาวัญญ์ จักรานูวัฒน์ (2540 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาโทภาคพิเศษ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (M.B.A.) สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ต่อการจัดการศึกษาภาคพิเศษ พบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นนิสิตนักศึกษาชายและหญิง ต่อการจัดการศึกษาภาคพิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อุมาพร สกุลรักษ์ (2540 : 90-92) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพัฒนวิชาการสังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็น โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1. ด้านหลักสูตร ควรมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพความเป็นจริง และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้
2. ด้านครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนมีความเชื่อมั่นในตนเองในวิชาที่สอนมาก
3. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดวิทยากรพิเศษมาบรรยายเสริมบางวิชา เนื่องจากสถานศึกษา ไม่ค่อยเชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยายเสริมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับนักศึกษา
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า สื่อที่นำมาใช้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่ทำการเรียนการสอน ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะและมีประสบการณ์มากขึ้น
5. ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม พบว่า การจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม มีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน

เขมิกา เรืองศิริ (2541 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติงานสำนักงาน พบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติงานสำนักงาน โดยรวมทุกด้านและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05

จิตตชา นิลคำ (2542 : 60-61) ได้ศึกษาปัญหาในการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านหลักสูตร ปัญหาเกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี และผู้เรียน ไม่ได้เลือกเรียนรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีตามความสนใจตามความถนัด

ด้านวิธีการเรียนการสอน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากการจัดเวลาฝึกทักษะคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการมีน้อย และการศึกษาคูงานในสถานประกอบการธุรกิจมีน้อย

ด้านผู้เรียน ปัญหาเกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ค่าใช้จ่ายในการเรียนตลอดหลักสูตร สูงมากและผู้เรียน ไม่มีเวลามาพบผู้สอนนอกเวลาเรียน

ด้านผู้สอน ปัญหาเกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ผู้สอนขาดความเอาใจใส่ต่อปัญหาในการเรียนของผู้เรียน เป็นรายบุคคล และผู้สอนบรรยายเนื้อหาในรายวิชาที่สอนเร็วเกินไป ทำให้ผู้เรียนตามไม่ทัน

ด้านวัดผลและประเมินผล ปัญหาเกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ผู้สอนไม่อธิบายข้อบกพร่องที่พบจากการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนทราบ และข้อสอบมีมากเกินไป แต่ให้เวลาในการทำข้อสอบน้อยเกินไป

ด้านสื่อการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาเกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ลิฟท์มีจำนวนไม่เพียงพอและค้ำบ่อยและจำนวนสื่ออุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์

อัจฉรา สุขารมณ และพรณี บุญประกอบ (2542 : 19) ได้กล่าวว่าสภาพแวดล้อมในการเรียน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียน ได้ความรู้ และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้โดยบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประกอบกับการจัดหลักสูตร พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ การทำสื่อการเรียนการสอนมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และรวมถึงสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียน และผู้สอน

พิเชษฐ เสือเฒ่า (2543 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยรวม พบว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านครูประจำกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทัศนีย์ ตรีธาร (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เกี่ยวกับด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และด้านปัจจัยเกี่ยวพัน จำแนกตามวิชาเอก รอบการเรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสอน พบว่า

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และด้านปัจจัยเกี่ยวพัน มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านการประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติส่วนรายด้าน ด้านอาจารย์ผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักศึกษาที่เรียนรอบแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนรายด้าน ด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เกี่ยวกับด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา จำแนกตามระดับชั้นปี และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า

1. นิสิตระดับปริญญาตรีมีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. นิสิตชั้นปีต่างกัน มีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายด้าน ด้านหลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการเรียนการสอนและด้านอาจารย์ผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการเรียนการสอนและด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นิสิตระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุรินทร์ พันธุ์สนธิ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 สาขาวิชาออกแบบ คณะศิลปกรรม งามอาชีวศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและ

อาจารย์ผู้สอนต่อการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 25378 สาขาวิชาออกแบบ คณะศิลปกรรม งามอาชีวศึกษา มีระดับความเห็นอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเช่นกัน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนต่อการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 สาขาวิชาออกแบบ คณะศิลปกรรม งามอาชีวศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้านความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน คือ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกด้านเช่นกัน จากผลการวิจัยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นสภาพการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 สาขาวิชาการออกแบบ คณะศิลปกรรม งามอาชีวศึกษา ควรได้รับการศึกษาสภาพปัญหา และปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาการใช้หลักสูตรให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาต่อไป

ดาร์วิน มีสีผ่อง (2545 : 52) ศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของผู้บริหาร สถานประกอบการในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการที่มีอายุต่างกันและระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านบริหาร และผู้บริหารที่มีขนาดของธุรกิจต่างกัน มีความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผู้บริหารที่มีลักษณะของธุรกิจต่างกันมีความต้องการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการที่ผู้วิจัยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยในต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความเห็นของนิสิตในระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการนั้น สามารถสรุปได้ว่า ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอน ของนักเรียน นิสิต และนักศึกษาพบว่ามีความคิดเห็นและปัญหาในด้านต่าง ๆ ต่อการจัดการเรียนการสอนว่ามีความแตกต่างกันตามเพศชั้นปี และตามสาขาวิชาที่ศึกษา ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับความเห็นและความต้องการของนิสิตเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิตเองและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปจัดให้เหมาะสมต่อผู้เรียนในทุกๆด้าน ซึ่งจะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการศึกษาและได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาวิชาชีพนันทนาการ และพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการวิจัยสำรวจความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขา ศึกษานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ โดยศึกษาจากนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชา นันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนเรียนของปีการศึกษา 2547 ชั้นปีที่ 1-4 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชา นันทนาการ ที่ลงทะเบียนเรียนของปีการศึกษา 2547 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 44 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 60 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 57 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 26 คน รวมทั้งสิ้น 187 คน (ภาควิชา นันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2547)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชา นันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนเรียนของปีการศึกษา 2547 ชั้นปีที่ 1-4 ซึ่งการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ เกรจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) ได้จำนวน 127 คน แต่ผู้วิจัยขอเก็บข้อมูล 135 คน สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ ชั้นปี และวุฒิการศึกษาเดิม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้
2. ด้านทักษะ
3. ด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเป็นข้อเสนอแนะอื่นๆ ของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการเลือกศึกษาต่อจากหลาย ๆ สถาบันนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้
2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถามจากตำรา เอกสารและการวิจัยสร้างแบบสอบถามตามหลักเกณฑ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 3 ด้านจำนวน 47 ข้อในเรื่องการศึกษาต่อวิชาชีพนันทนาการ
3. นำแบบสอบถามไปปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโท

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย

การประเมินความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นซึ่งข้อความที่สร้างขึ้นมีความหมายเชิงนิมิต (Positive) โดยกำหนดคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นปานกลาง
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย

การแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ในการประเมินผลโดยอิงเกณฑ์ (Criterion-reference) หาค่าเฉลี่ยเมื่อทำการวิเคราะห์แปลผล (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9) คือ

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
3.67 – 5.00	มาก
2.34 – 3.66	ปานกลาง
1.00 – 2.33	น้อย

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

(Open ended Questionnaires)

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพของแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ ได้แก่

1. การหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 47 ข้อ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไป จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะอื่น ๆ จำนวน 4 ข้อ

เป็นการสอบถามความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งเป็นความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นกับเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการศึกษา โดยอาศัยดุลพินิจของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ในการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC) ในแต่ละข้อ ผู้วิจัยได้เลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.5 หรือมากกว่า ซึ่งแสดงว่า ข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรง ถูกต้องเหมาะสม ได้ข้อคำถาม จำนวน 37 ข้อ แบ่งเป็น ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไป จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 30 ข้อ และ ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะอื่น ๆ จำนวน 4 ข้อ

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว ไปให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรตรวจ และปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการต่อไป
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปลองใช้ (Try Out) กับนิสิตซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์จุดบกพร่อง และการใช้ภาษา
4. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นรายด้านและทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ คอนบรัค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 125 ; อ้างอิงจาก Cronbach. n.d.) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .77 หรือ $\alpha = 0.7663$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงคณบดี คณะพลศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) และเก็บรวบรวมข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่าง
2. เมื่อได้รับหนังสือตอบรับจากคณบดีอนุญาตให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ ผู้วิจัยจึงไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง
3. ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตัวเอง ตั้งแต่ วันที่ 1-30 กรกฎาคม 2547 เก็บรวบรวมข้อมูลได้มาจำนวน 135 ชุด สำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC For Windows) โดยดำเนินการดังนี้

1. ตอนที่ 1 นำข้อมูลจากแบบสอบถาม มาแจกแจงหาความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
2. ตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้าน เจตคติอุปนิสัยและค่านิยม แล้วมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X})และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
3. ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการ ตามตัวแปรเพศ โดยใช้สถิติ t-test เพื่อทดสอบสมมุติฐานการวิจัยข้อ 1

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิรพนันทนาการ ตามตัวแปรชั้นปีและวุฒิการศึกษาเดิม ตัวแปร มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ F-test หรือวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way analysis of variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 และ 3 เมื่อทดสอบแล้วพบว่า ถ้ามีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงจะทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's method)

5. ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ตอนที่ 4 นำข้อมูลแบบสอบถามคำถามปลายเปิดเป็นข้อเสนอแนะอื่นๆ ของความคิดเห็น ของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการต่อการศึกษาวชิรพนันทนาการมาสรุป ประมวลผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติต่างๆ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าความถี่ (f)

1.2 ค่าร้อยละ (%)

1.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

1.4 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

2.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t-test เพื่อ ทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 1

2.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ F-test หรือวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way analysis of variance) เพื่อทดสอบสมมติ ฐานการวิจัยข้อ 2 และ 3 เมื่อทดสอบแล้วพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการ ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's method) โดยใช้มีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ จากกลุ่มตัวอย่าง 135 คน โดยการตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test, F-test และหาค่าร้อยละ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
%	แทน	ร้อยละ
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบที (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบที (F – distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of squares)
p	แทน	ความน่าจะเป็นหรือ โอกาส (Probability)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ จากข้อมูลที่รวบรวมได้โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 135 คน เป็นชาย 88 คน หญิง 47 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติและนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ตอนที่ 1 นำข้อมูลแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ ชั้นปี และวุฒิการศึกษาเดิม โดยแจกแจงหาความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง ดังปรากฏในตาราง 1

2. ตอนที่ 2 นำข้อมูลแบบสอบถามมาวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการต่อการศึกษาวชิพนันทนาการ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม โดยการแจกแจงความถี่เป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังปรากฏในตาราง 2

3. ตอนที่ 3 นำข้อมูลแบบสอบถามมาเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการต่อการศึกษาวชิพนันทนาการ ตามตัวแปรเพศ ชั้นปี วุฒิกิจการศึกษาค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) หรือวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way analysis of variance) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ดังปรากฏในตาราง เมื่อทดสอบแล้วพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's method) ดังปรากฏในตาราง 3, 5 และ 8

4. ตอนที่ 4 นำข้อมูลแบบสอบถามคำถามปลายเปิดเป็นข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการต่อการศึกษาวชิพนันทนาการ มาสรุปประมวลผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ชั้นปี และวุฒิการศึกษา โดยแจกแจงความถี่เป็นร้อยละ (%) ดังปรากฏตามตาราง 1

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไป ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร ได้แก่ เพศ ชั้นปี และวุฒิการศึกษาเดิม

ตัวแปร	สถานภาพ	n	%
เพศ	ชาย	88	65.20
	หญิง	47	34.80
	รวม	135	100.00
ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	36	26.70
	ชั้นปีที่ 2	41	30.30
	ชั้นปีที่ 3	36	26.70
	ชั้นปีที่ 4	22	16.30
	รวม	135	100.00
วุฒิการศึกษาเดิม	สายวิทยาศาสตร์	95	70.40
	สายศิลปศาสตร์	34	25.20
	สายวิชาชีพ	6	4.40
	รวม	135	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่านิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 135 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 88 คน คิดเป็นร้อยละ 65.20 และเพศหญิง 47 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80 โดยแยกเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30 และแยกตามวุฒิการศึกษาเดิมเป็นสายวิทยาศาสตร์ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 70.40 สายศิลปศาสตร์ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 25.20 และสายวิชาชีพ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพ นันทนาการ จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม ดัง ปรากฏตามตาราง 2

ตาราง 2 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความคิดเห็น ของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการ ทั้ง 3 ด้าน และ โดยรวม จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็น	เพศ	n	\bar{X}	S	ระดับ
1. ด้านความรู้	ชาย	88	3.767	.481	มาก
	หญิง	47	3.859	.428	มาก
	รวม	135	3.799	.464	มาก
2. ด้านทักษะ	ชาย	88	3.694	.493	มาก
	หญิง	47	3.789	.401	มาก
	รวม	135	3.727	.464	มาก
3. ด้านเจตคติ อุปนิสัย และค่านิยม	ชาย	88	4.113	.546	มาก
	หญิง	47	4.370	.481	มาก
	รวม	135	4.203	.537	มาก
ความคิดเห็นต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการ	ชาย	88	4.113	.546	มาก
	หญิง	47	4.370	.481	มาก
	รวม	135	4.203	.537	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่านิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการ
ศึกษาวิชาชีพนันทนาการ ตามตัวแปร เพศ ชั้นปี และวุฒิการศึกษาเดิม ดังปรากฏตามตาราง 3 , 5 และ 8

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับ
ปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ โดยรวม และรายด้าน จำแนก
ตามเพศ

ความคิดเห็น	ชาย (n=88)		หญิง (n=47)		t	p
	\bar{X}	S	\bar{X}	S		
1. ด้านความรู้	3.767	.481	3.859	.428	-1.104	.271
2. ด้านทักษะ	3.694	.493	3.789	.401	-1.135	.259
3. ด้านเจตคติ อุปนิสัย และค่านิยม	4.113	.546	4.370	.481	-2.704*	.008
ความคิดเห็นต่อการศึกษา วิชาชีพนันทนาการ	4.113	.546	4.370	.481	-2.704*	.008

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 แสดงว่านิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ ที่มีเพศต่างกัน มีความคิด
เห็นที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง
สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1 โดยนิสิตหญิง มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ มากกว่า
นิสิตชาย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตชาย และนิสิตหญิง มีความคิดเห็นต่อการศึกษาวิชา
ชีพนันทนาการในด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน
ด้านความรู้และด้านทักษะ มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความคิดเห็น
ของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิรพนันทนาการ ทั้ง 3 ด้านและ
โดยรวม จำแนกตามชั้นปี

ความคิดเห็น	ชั้นปี	n	%	\bar{X}	S	ระดับ
1. ด้านความรู้	ชั้นปีที่ 1	36	26.70	3.736	.375	มาก
	ชั้นปีที่ 2	41	30.30	3.551	.415	ปานกลาง
	ชั้นปีที่ 3	36	26.70	3.983	.450	มาก
	ชั้นปีที่ 4	22	16.30	4.063	.463	มาก
	รวม	135	100.00	3.799	.464	มาก
2. ด้านทักษะ	ชั้นปีที่ 1	36	26.70	3.661	.438	ปานกลาง
	ชั้นปีที่ 2	41	30.30	3.439	.318	ปานกลาง
	ชั้นปีที่ 3	36	26.70	3.941	.444	มาก
	ชั้นปีที่ 4	22	16.30	4.022	.437	มาก
	รวม	135	100.00	3.727	.464	มาก
3. ด้านเจตคติ อุปนิสัย และค่านิยม	ชั้นปีที่ 1	36	26.70	4.447	.355	มาก
	ชั้นปีที่ 2	41	30.30	3.878	.604	มาก
	ชั้นปีที่ 3	36	26.70	4.202	.416	มาก
	ชั้นปีที่ 4	22	16.30	4.409	.541	มาก
	รวม	135	100.00	4.203	.537	มาก
ความคิดเห็นต่อการศึกษาวชิรพนันทนาการ	ชั้นปีที่ 1	36	26.70	4.447	.355	มาก
	ชั้นปีที่ 2	41	30.30	3.878	.604	มาก
	ชั้นปีที่ 3	36	26.70	4.202	.416	มาก
	ชั้นปีที่ 4	22	16.30	4.409	.541	มาก
	รวม	135	100.00	4.203	.537	มาก

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ มีความคิดเห็นที่มี
ต่อการศึกษาวชิรพนันทนาการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1. ด้านความรู้ ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการอยู่ในระดับมาก โดยในชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.063 รองลงมาชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.983 และชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.736 ส่วนชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.551

2. ด้านทักษะ ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการอยู่ในระดับมาก โดยในชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.022 รองลงมาชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.941 และอยู่ในระดับปานกลาง มีชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.661 และชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.439

3. ด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ โดยในชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.447 รองลงมาชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.409 และชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.202 และชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 3.878

จากข้อมูลตามตาราง 4 ผู้วิจัยจึงนำไปวิเคราะห์หาค่าเอฟ (F-test) หรือ ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way analysis of variance) ดังปรากฏตามตาราง 5

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการ โดยจำแนกตามตัวแปรชั้นปี

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	5.424	1.808	10.101*	.000
	ภายในกลุ่ม	131	23.446	.179		
	รวม	134	28.870			
2. ด้านทักษะ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.139	2.380	14.347*	.000
	ภายในกลุ่ม	131	21.729	.166		
	รวม	134	28.869			
3. ด้านเจตคติ อุปนิสัย และค่านิยม	ระหว่างกลุ่ม	3	7.411	2.470	10.343*	.000
	ภายในกลุ่ม	131	31.288	.239		
	รวม	134	38.699			
ความคิดเห็นต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	7.411	2.470	10.343*	.000
	ภายในกลุ่ม	131	31.288	.239		
	รวม	134	38.699			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 แสดงว่าความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ ที่มีชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2 ผู้วิจัยจึงนำมาทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe's method) ดังปรากฏตามตาราง 6

ตาราง 6 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับ
ปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ โดยจำแนกตามตัวแปรชั้นปี

ความคิดเห็น	ชั้นปี	\bar{X}	1	2	3	4
			3.736	3.551	3.983	4.063
1. ด้านความรู้	1	3.736	-	.184	-.247	-.327*
	2	3.551		-	-.432*	-.512*
	3	3.983			-	-.080
	4	4.063				-
	ชั้นปี		1	2	3	4
		\bar{X}	3.661	3.439	3.941	4.022
2. ด้านทักษะ	1	3.661	-	.222	-.280*	-.361*
	2	3.439		-	-.502*	-.583*
	3	3.941			-	-.081
	4	4.022				-
	ชั้นปี		1	2	3	4
		\bar{X}	4.447	3.878	4.202	4.409
3. ด้านเจตคติ อุปนิสัย และค่านิยม	1	4.447	-	.569*	.244	.038
	2	3.878		-	-.324*	-.531*
	3	4.202			-	-.206
	4	4.409				-
รวม	ชั้นปี		1	2	3	4
		\bar{X}	4.447	3.878	4.202	4.409
ความคิดเห็นต่อการศึกษา	1	4.447	-	.569*	.244	.038
วิชาชีพนันทนาการ	2	3.878		-	-.324*	-.531*
	3	4.202			-	-.206
	4	4.409				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 แสดงว่า ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ ที่มีชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1. ด้านความรู้ ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 4 ส่วนชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ด้านทักษะ ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ส่วนชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 2 ส่วนชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการ ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 2 ส่วนชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 7 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับความคิดเห็น
ของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ ทั้ง 3 ด้านและ
โดยรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษาเดิม

ความคิดเห็น	วุฒิการศึกษาเดิม	n	%	\bar{X}	S	ระดับ
1. ด้านความรู้	สายวิทยาศาสตร์	95	70.40	3.792	.453	มาก
	สายศิลปศาสตร์	34	25.20	3.817	.488	มาก
	สายวิชาชีพ	6	4.40	3.800	.569	มาก
	รวม	135	100.00	3.799	.464	มาก
2. ด้านทักษะ	สายวิทยาศาสตร์	95	70.40	3.722	.439	มาก
	สายศิลปศาสตร์	34	25.20	3.788	.482	มาก
	สายวิชาชีพ	6	4.40	3.466	.708	ปานกลาง
	รวม	135	100.00	3.727	.464	มาก
3. ด้านเจตคติ อุปนิสัย และค่านิยม	สายวิทยาศาสตร์	95	70.40	4.189	.518	มาก
	สายศิลปศาสตร์	34	25.20	4.217	.588	มาก
	สายวิชาชีพ	6	4.40	4.333	.608	มาก
	รวม	135	100.00	4.203	.537	มาก
ความคิดเห็นต่อการศึกษา วิชาชีพนันทนาการ	สายวิทยาศาสตร์	95	70.40	4.189	.518	มาก
	สายศิลปศาสตร์	34	25.20	4.217	.588	มาก
	สายวิชาชีพ	6	4.40	4.333	.608	มาก
	รวม	135	100.00	4.203	.537	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่านิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1. ด้านความรู้ ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการอยู่ในระดับมาก โดยสายศิลปศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 3.817 รองลงมาคือสายวิชาชีพ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.800 และสายวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 3.792

2. ด้านทักษะ ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการอยู่ในระดับมาก โดยสายศิลปศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 3.788 รองลงมาคือสายวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.722 และอยู่ในระดับปานกลาง คือ สายวิชาชีพ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.466

3. ด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยมมีความคิดเห็นต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการอยู่ในระดับมาก โดยสายวิชาชีพ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.333 รองลงมาคือสายศิลปศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.217 และ สายวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 4.187

จากข้อมูลตามตาราง 7 ผู้วิจัยจึงนำไปวิเคราะห์หาค่าเอฟ (F-test) หรือความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way analysis of variance) ดังปรากฏตามตาราง 8

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการ โดยจำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษาเดิม

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.016	.008	.036	.965
	ภายในกลุ่ม	132	28.854	.219		
	รวม	134	28.870			
2. ด้านทักษะ	ระหว่างกลุ่ม	2	.536	.268	1.250	.290
	ภายในกลุ่ม	132	28.332	.215		
	รวม	134	28.869			
3. ด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม	ระหว่างกลุ่ม	2	.127	.063	.217	.806
	ภายในกลุ่ม	132	38.572	.292		
	รวม	134	38.699			
ความคิดเห็นต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.127	.063	.217	.806
	ภายในกลุ่ม	132	38.572	.292		
	รวม	134	38.699			

จากตาราง 8 แสดงว่านิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ ที่มีวุฒิการศึกษาเดิมต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 3 ที่ว่า นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีวุฒิการศึกษาเดิมต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ สรุปประมวลผล ได้ดังนี้

1. ด้านความรู้

- 1.1 รายวิชาควรมีความหลากหลายมากกว่านี้
- 1.2 เนื้อหาวิชาให้มีเนื้อหาที่แน่นและลึกมากขึ้น
- 1.3 พัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยตามยุคตามสมัยมากขึ้น
- 1.4 ให้มีการศึกษาหาความรู้ที่นอกเหนือจากตำราเรียนมากขึ้น
- 1.5 ให้ความสำคัญในรายวิชาด้านภาษาอังกฤษให้มากยิ่งขึ้น

2. ด้านทักษะ

- 2.1 มีสถานที่ในการฝึกภาคสนามจริง
- 2.2 เน้นฝึกทักษะและเทคนิคใหม่ให้นิสิตมากขึ้น
- 2.3 มีการประเมินผลงานที่มีประสิทธิภาพทุกครั้ง
- 2.4 มีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเพียงพอในการศึกษา
- 2.5 ให้ความสำคัญกิจกรรมจริงกับชุมชนและองค์กรภายนอกให้มากขึ้นเพื่อช่วยต่อการทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา

3. ด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม

ให้มีการจัดอบรมในทุกเรื่องที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพให้แก่ นิสิตก่อน นิสิตจะสำเร็จการศึกษาเพื่อจะได้ประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านอื่นๆ

- 4.1 ให้ภาควิชามีการเผยแพร่ข่าวสารนันทนาการ ให้ออกสู่สังคมภายนอกมากขึ้น
- 4.2 ประเมินผลและให้คะแนนที่เป็นธรรมกับนิสิต
- 4.3 อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ใหม่ๆ มาสอนนิสิตมากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยการศึกษาความคิดเห็นของ นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ พอสรุปได้ดังนี้

สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐานและวิธีการดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการแตกต่างกัน
2. นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการแตกต่างกัน
3. นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีวุฒิการศึกษาเดิมต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ ที่ลงทะเบียนเรียนของปีการศึกษา 2547 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 44 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 60 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 57 คนและชั้นปีที่ 4 จำนวน 26 คน รวมทั้งสิ้น 187 คน (ภาควิชาสัตนนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2547)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนเรียนของปีการศึกษา 2547 ชั้นปีที่ 1-4 ซึ่งการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ เกรจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) ได้จำนวน 127 คน แต่ผู้วิจัยขอเก็บข้อมูล 135 คน สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของผู้ตอบแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ ชั้นปี และวุฒิการศึกษาเดิม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้
2. ด้านทักษะ
3. ด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเป็นข้อเสนอแนะอื่นๆ ของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงคณบดี คณะพลศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) และเก็บรวบรวมข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่าง
2. เมื่อได้รับหนังสือตอบรับจากคณบดีอนุญาตให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ ผู้วิจัยจึงไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง
3. ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตัวเอง ตั้งแต่วันที่ 1-30 กรกฎาคม 2547 เก็บรวบรวมข้อมูลได้มาจำนวน 135 ชุด สำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ จากข้อมูลที่รวบรวมได้โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 135 คน เป็นชาย 88 คน หญิง 47 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติและนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ตอนที่ 1 นำข้อมูลจากแบบสอบถาม มาแจกแจงหาความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
2. ตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้าน เจตคติอุปนิสัยและค่านิยม แล้วมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย (X) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

การแปลความหมาย

โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินผล โดยอิงเกณฑ์ (Criterior - reference) หาค่าเฉลี่ยเมื่อทำการวิเคราะห์แปลผล (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9) คือ

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
3.67 – 5.00	มาก
2.34 – 3.66	ปานกลาง
1.00 – 2.33	น้อย

3. ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ ตามตัวแปรเพศ โดยใช้สถิติ t-test เพื่อทดสอบสมมุติฐานการวิจัยข้อ 1

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ ตามตัวแปรชั้นปีและวุฒิการศึกษาเดิม ตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ F-test หรือวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way analysis of variance) เพื่อทดสอบสมมุติฐานการวิจัยข้อ 2 และ 3 เมื่อทดสอบแล้วพบว่า ถ้ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงจะทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's method)

5. ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ตอนที่ 4 นำข้อมูลแบบสอบถามคำถามปลายเปิดเป็นข้อเสนอแนะอื่นๆ ของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการมาสรุป ประมวลผล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการ สรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไป

1. นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 135 คน
 - 1.1 นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 88 คน คิดเป็นร้อยละ 65.20 และเพศหญิง 47 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80
 - 1.2 นิสิตแยกเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 30.40 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30
 - 1.3 นิสิตแยกตามวุฒิการศึกษาเดิม เป็นสายวิทยาศาสตร์ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 70.40 สายศิลปศาสตร์ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 25.20 และสายวิชาชีพ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็น

2. นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น

3. นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตหญิงมีความคิดเห็นที่มีต่อวชิพนันทนาการ มากกว่า นิสิตชาย
 - 3.1 นิสิตชาย และนิสิตหญิง มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการ ด้านความรู้และด้านทักษะ ไม่แตกต่างกัน
 - 3.2 นิสิตชาย และนิสิตหญิง มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการ ในด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ ที่มีชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า
 - 4.1 ด้านความรู้ ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 4 ส่วนชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 - 4.2 ด้านทักษะ ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ส่วนชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิพนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 2 ส่วนชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 ความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการ ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 2 ส่วนชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีวุฒิการศึกษาเดิมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ก็พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการ สรุปประมวลผลได้ดังนี้

1. ด้านความรู้

- 1.1 รายวิชาควรมีความหลากหลายมากกว่านี้
- 1.2 เนื้อหาวิชาให้มีเนื้อหาที่แน่นและลึกมากขึ้น
- 1.3 พัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยตามยุคตามสมัยมากขึ้น
- 1.4 ให้มีการศึกษาหาความรู้ที่นอกเหนือจากตำราเรียนมากขึ้น
- 1.5 ให้นั้นในรายวิชาด้านภาษาอังกฤษให้มีมากขึ้น

2. ด้านทักษะ

- 2.1 มีสถานที่ในการฝึกภาคสนามจริง
- 2.2 เน้นฝึกทักษะและเทคนิคใหม่ให้นิสิตมากขึ้น
- 2.3 มีการประเมินผลงานที่มีประสิทธิภาพทุกครั้ง
- 2.4 มีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเพียงพอในการศึกษา
- 2.5 ให้นั้นทำกิจกรรมจริงกับชุมชนและองค์กรภายนอกให้มากขึ้นเพื่อง่ายต่อการทำงาน

เมื่อสำเร็จการศึกษา

3. ด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม

ให้มีการจัดอบรมในทุกเรื่องที่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพให้แก่ นิสิตก่อน นิสิตจะสำเร็จการศึกษาเพื่อจะได้ประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านอื่นๆ

- 4.1 ให้ภาควิชามีการเผยแพร่ข่าวสารนันทนาการให้ออกสู่สังคมภายนอกมากขึ้น
- 4.2 ประเมินผลและให้คะแนนที่เป็นธรรมกับนิสิต
- 4.3 อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ใหม่ๆ มาสอนนิสิตมากขึ้น

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวชิรพินันทนาการ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. เพศกับความคิดเห็นต่อการศึกษาวชิรพินันทนาการ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาวชิรพินันทนาการที่แตกต่างกัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับสมมุติฐานในข้อ 1 ที่ว่า นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาวชิรพินันทนาการแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลในแต่ละด้าน พบว่า เพศหญิงจะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนในทั้ง 3 ด้าน ที่ทำการศึกษามากกว่าเพศชาย ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า เพศหญิงไม่โลดโผน มีลักษณะนุ่มนวล รอบคอบ ละเอียดยึดถ่วง จึงมีความตั้งใจมากกว่าเพศชาย สอดคล้องกับการวิจัยของวอลสตัน วอลสตันและเมทส์ (Wallston, Wallston & Maids, 1976 : 1193) ซึ่งผลพบว่า เพศหญิงจะชวนขวยหาความรู้และเห็นความสำคัญ มากกว่าเพศชาย แต่ไม่สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาของ เอนกกุล กริแสง (2517 : 123) ที่ได้ศึกษาไว้ พบว่า เพศชายและเพศหญิง สามารถเรียนรู้และรับรู้สิ่งต่างๆ ได้ทัดเทียมกัน

2. ชั้นปีกับความคิดเห็นต่อการศึกษาวชิรพินันทนาการ ผลการศึกษา พบว่า นิสิตที่มีชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาวชิรพินันทนาการแตกต่างกัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับสมมุติฐานในข้อ 2 ที่ว่า นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาวชิรพินันทนาการแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อมูลในแต่ละด้าน พบว่า ในชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน กับ ชั้นปีที่ 2 ส่วนชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างกัน กับ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ในแต่ละชั้นปีเมื่อได้รับการเรียน การสอนจากอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาและแต่ละชั้นปีแล้ว นิสิตก็ จะได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ มากขึ้น จึงส่งผลต่อความคิดเห็นของแต่ละชั้นปี จึงมีความแตกต่างกัน ส่วนชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ได้รับการเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกันจึงทำให้ความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลในรายด้าน พบว่า ในชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในทั้ง 3 ด้านที่ทำการศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากนิสิตที่ได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม ให้สูงขึ้นในแต่ละชั้นปี ตามระบบการเรียนการสอนที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คาร์บโน (Corbon, W. Clifford. 1987 : 437-451) พบว่า ระดับชั้นของนักศึกษา มีแนวโน้มทำให้ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันแต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนทยา สาธิ (2546 : 115) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานที่เกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศ หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป พบว่า นักศึกษาที่เรียนในชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า กระบวนการเรียนการสอนมีความคล้ายคลึงกัน จึงทำให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. วุฒิกการศึกษาเดิมกับความคิดเห็นต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่มีวุฒิกการศึกษาเดิมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในข้อ 3 ที่กล่าวไว้ว่า นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีวุฒิกการศึกษาเดิมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาความคิดเห็นต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการของนิสิต โดยรวมและรายด้านแล้วพบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาจากข้อมูลพบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีวุฒิกการศึกษาเดิมเป็นสายวิทยาศาสตร์ ถึงร้อยละ 70.40 รองลงมาเป็นสายศิลปศาสตร์ ร้อยละ 25.20 ส่วนสายวิชาชีพนั้นน้อยที่สุดร้อยละ 4.40 ซึ่งอาจเป็นผลมาจากวิชาชีพนันทนาการเป็นศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ จึงส่งผลให้นิสิตที่สำเร็จการศึกษาในสายวิทยาศาสตร์มีความสนใจที่จะเข้ามาศึกษาต่อในด้านวิชาชีพนันทนาการ ส่วนสายศิลปศาสตร์และสายวิชาชีพ ถึงแม้ว่าจะมีสัดส่วนที่น้อย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่านิสิตที่เข้ามาศึกษาต่อในด้านนันทนาการนั้น จะเป็นนิสิตที่มีความสนใจ ความถนัด อุปนิสัยและค่านิยมในด้านนันทนาการเป็นพิเศษ โดยไม่คำนึงถึงสายการเรียนที่สำเร็จมาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้นวุฒิกการศึกษาเดิมจึงไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการของนิสิต

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลควรเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยไม่ควรเก็บข้อมูลในช่วงหมดคาบเรียน และก่อนพักรับประทานอาหาร เนื่องจากนิสิตนิสิตต้องการพักรับประทานอาหาร จึงอาจทำให้นิสิตไม่จดจ่อในการตอบแบบสอบถามเท่าที่ควร ข้อมูลที่ได้จึงอาจคลาดเคลื่อนได้
2. การเก็บข้อมูลควรเลือกเก็บในคาบเรียนที่อยู่ในห้องเรียนเนื่องจากจะสามารถควบคุมได้มากกว่าในคาบเรียนที่นิสิตต้องทำกิจกรรมกลางแจ้ง
3. ผู้ที่เกี่ยวข้องควรจะประชาสัมพันธ์ หรือมีการแนะนำให้กับสถาบันระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้มากกว่านี้
4. ควรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม
5. ควรเพิ่มบุคลากรอาจารย์ผู้สอนให้มากกว่านี้
6. ควรจะเปิดหลักสูตรที่สามารถรองรับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปได้อีก
7. ควรติดต่อประสานงานกับองค์กรภายนอกให้มากเพื่อเป็นการเปิดช่องทางการประกอบอาชีพของนิสิต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้ที่จะทำการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยให้ครอบคลุมในสถานศึกษาอื่นๆ ด้วยเพื่อจะได้ขยายแนวความคิดเห็น เพื่อผู้เกี่ยวข้องจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไปได้
2. ควรศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรและอาจารย์ผู้สอนด้วย เพื่อจะครอบคลุมมากขึ้น
3. ควรจะมีการทำการวิจัยเชิงทดลองด้วย เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เขมิกา เรืองศิริ. (2541). *ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา สาขาวิชาเลขานุการ สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อวิชาการปฏิบัติงานสำนักงาน*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิตตชา นิลดำ. (2542). *ปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาตรีภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิตตนันท์ เคชะคุปต์. (2538). *จิตวิทยาการบริหาร*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราช.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2528). *คู่มือการสอนวิชาพลศึกษาในชั้นประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- คารารัตน์ มีสีผ่อง. (2545). *คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของผู้บริหารสถานประกอบการ ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ ตรีธาร. (2544). *ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระพร อูวรรณ โณ. (2529). *พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญส่ง โกสละ. (2537). *วิธีการวิจัยทางพลศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). *ทัศนคติการวัดผลการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ : อนามัย โอเดียนสโตร์.
- พิเชษฐ เสือเฒ่า. (2543). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนทางใจผ่านความเทียมของนักศึกษาทางไกล สายสามัญระดับสายสามัญมัธยมศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กองบริการการศึกษา. (2542). *คู่มือการเรียนระดับปริญญาตรี*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ลาวัญย์ จักรานูวัฒน์. (2540). *ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทภาคพิเศษสาขาวิชาบริหารธุรกิจ (M.B.A.) สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ เขตกรุงเทพมหานครต่อการจัดการศึกษาภาคพิเศษ*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สนทนา สาลี. (2546). *การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานที่เกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศ หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. (2539). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. กรุงเทพฯ : สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุธีรพันธ์ พันธุ์สนิท. (2544). *ศึกษาการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 สาขาวิชาการออกแบบ คณะศิลปกรรม งามอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2542). *นันทนาการชุมชนและโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____ . (2544). *นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ เนตรประเสริฐ. (2543). *กิจกรรมนันทนาการ*. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครสวรรค์. อัดสำเนา.
- สุวิวี เพียรเพชรเลิศ. (2544). *ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนหลักสูตรศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สุวิมล ตั้งสังข์พจน์. (2541). *สารานุกรมเกี่ยวกับพลศึกษาและนันทนาการ*. ภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อัจฉรา สุขารมณ์และพรณี บุญประกอบ. (2542). *รายงานการวิจัยสภาวะแวดล้อมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สัมพันธ์กับภาวะความเครียดของนิสิต*. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทัย หิรัญโต. (2519). *สังคมวิทยาประยุกต์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- เอนก หงษ์ทองคำ. (2542). *เอกสารประกอบการสอนวิชานันทนาการกับสังคม*. คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เอนกกุล กริแสง. (2517). *การประเมินผลการสอน*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

- อุมพร สกลรักษ์. (2540). *ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ของวิทยาลัยพณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.*
- Batista. (1976). *“Research in Education”* New Jersey : Prenti Hall, Inc.
- Carbno, W. Clifford. (1978). *“Student Evaluation of Teacher Effectiveness :A Case Study”* Educational and Psychological Measurement. 41 (4) : 437-451.
- Dyss, Jerry Sue. (1982). *“Follw-up of San Jacinto College 1977-1961 Business Administration Graduate with Lmpications for Curriculum Revisions”* Dissertation Abstracts Intemational. 42:4702-A;May.
- Hart, Frand W. (1954). *“Teacher and Teaching by ten Thousand High School Seniors”* NewYork : Macmillan Co.
- Ibrahim. (1973). *“Abu Baker. An Assessment of Graduate Feedback for Evaluating the Diploma in Sanking Studies at Mara Lnsitute of Technology”* in malaysia Disertation Abstracts. 50(4) : 863 ,October.
- Krejcie, Robert V. Morgan Darty W. (1970). *“Deteming Sample Size for Research Activities”* Educational and Pshychological Measurment. 30(3) : 60710 ; Autum.
- Margot, Gary Lunn. (1992). *“Wan Investigation of the Maanagement Information Systems Curriculum in Ohio Postsecondary Schools Compared to the Needs of Business”* Dissertation Abstracts International. 53(5) : 1372-A; November. Triandis, Harry C. (1971). *Attitude and Change.* New York : John Wiley and Son, Inc.
- Nenyod, B. (1975, August). *“An Analysis of Problem Perceives by Foreign Students Enrolled in State College and University in the State of Texas”* Dissertation Abstracts International. 33 : 5091-5062-A.
- Nult, Monnaa lavell. (1975, August). *“An Analysis of Adolesent Problems”* Dissertation Abstracts International. 3666 (2) : 5090-5092-A.
- Triandis, Harry C. (1971). *“Attitude and Change”* New York : John Wiley and Son, Inc.
- Wallston, K.A., B.S. Wallston & Maides. (1976). *“Health Related Information Seeking as a Function of Health – Related Locus of Control and Health Value”* Journal of Research in Personality. 20 October : 1993.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หลักสูตร

หลักสูตร สาขาวิชานันทนาการ

สาขาวิชานันทนาการ

ภาควิชาสันทนาการ

ชื่อหลักสูตร

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ

Bachelor of Science Program in Recreation

ชื่อปริญญา

ชื่อเต็ม วิทยาศาสตรบัณฑิต (นันทนาการ)

Bachelor of Science (Recreation)

ชื่อย่อ วท.บ. (นันทนาการ)

B.S. (Recreation)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ภาควิชาสันทนาการ คณะพลศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หลักการและเหตุผล

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ วิชาเอกผู้นำนันทนาการและวิชาเอกการจัดการนันทนาการ เป็นหลักสูตรที่ปรับปรุงจากหลักสูตรเดิมคือ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอกสันทนาการ ซึ่งคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติหลักสูตรในปีการศึกษา 2524 และเปิดการสอนครั้งแรกในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ในปีการศึกษา 2525 หลักสูตรนี้ได้รับการปรับปรุงในปีการศึกษา 2527 และเนื่องด้วยการเจริญเติบโตก้าวหน้าทางวิชาการ วิชาชีพได้เจริญรุดหน้าให้สอดคล้องกับภาวะความเจริญ ความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจ ภาควิชาสันทนาการ ซึ่งรับผิดชอบการผลิตบัณฑิต เพื่อตอบสนอง ความต้องการของสังคมและวิชาชีพ ได้ตระหนักถึงความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงนุเคราะห์ของภาควิชาหลักสูตร คุณภาพของนิสิต และบัณฑิต ให้มีความสามารถทางวิชาการจึงพิจารณาจัดทำหลักสูตรใหม่ในระดับปริญญาตรีของภาควิชา ให้มีความก้าวหน้าทันสมัย มีคุณภาพทางวิชาการ เพื่อสนองความต้องการของสังคมดังกล่าวมาแล้ว

อนึ่งภาควิชาสันตนาการเห็นสมควรที่จะปรับเปลี่ยน ชื่อสาขาวิชา ชื่อรายวิชา และรหัสวิชา จากเดิม คือ สันตนาการ เป็น นันทนาการ เพื่อความถูกต้องตามหลักภาษาไทย ที่พระยาอนุกรมราชชน ได้บัญญัติศัพท์ไว้ และใช้กันแพร่หลายในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ มุ่งหวังจะให้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ ทักษะ เจตคติ อุปนิสัยและค่านิยมที่เหมาะสมดังนี้

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ วิชาเอกผู้นำนันทนาการ

1. ด้านความรู้

- 1.1 สามารถอธิบายทฤษฎี หลักการว่าด้วยการเป็นผู้นำนันทนาการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.2 สามารถนำความรู้ทางวิชาการประยุกต์ใช้ในการเป็นผู้นำนันทนาการ ได้
- 1.3 สามารถวิเคราะห์ปัญหาของความต้องการด้านนันทนาการของบุคคล กลุ่มในชุมชน

ต่าง ๆ ได้

- 1.4 สามารถวางแผนงานและอธิบายวิธีการแก้ปัญหาตลอดจนแนะนำการใช้เวลาว่างให้เป็น

ประโยชน์

2. ด้านทักษะ

- 2.1 สามารถเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.2 สามารถสาธิต ปฏิบัติ และให้การแนะนำกิจกรรมนันทนาการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม

- 3.1 มีลักษณะการเป็นผู้นำตามแบบสังคมประชาธิปไตย
- 3.2 มีบุคลิกสง่างามและสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นและผู้ร่วมงาน
- 3.3 มีเจตคติที่ดีในวิชาชีพและเพื่อนร่วมงาน
- 3.4 มีความรับผิดชอบ อุทิศตนเพื่องานในวิชาชีพ
- 3.5 มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ
- 3.6 มีความคิดสร้างสรรค์และโลกทรรศน์กว้าง

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ วิชาเอกการจัดการนันทนาการ

1. ด้านความรู้

- 1.1 สามารถอธิบายทฤษฎี หลักการว่าด้วยการจัดการนันทนาการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.2 สามารถนำความรู้ทางวิชาการประยุกต์ใช้ในการจัดการนันทนาการ ได้

1.3 สามารถวิเคราะห์ปัญหาของความต้องการด้านบริการนันทนาการของบุคคล กลุ่มในชุมชนต่าง ๆ ได้

1.4 สามารถวางแผนงานและอธิบายวิธีการแก้ปัญหาตลอดจนแนะนำการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2. ด้านทักษะ

2.1 สามารถเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 สามารถบริหาร จัดการแก้ไขปัญหาการจัดดำเนินการกิจกรรมนันทนาการได้

3. ด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม

3.1 มีลักษณะการเป็นผู้นำตามแบบสังคมประชาธิปไตย

3.2 มีบุคลิกสง่างามและสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นและผู้ร่วมงาน

3.3 มีเจตคติที่ดีในวิชาชีพและเพื่อนร่วมงาน

3.4 มีความรับผิดชอบ อุทิศตนเพื่องานในวิชาชีพ

3.5 มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ

3.6 มีความคิดสร้างสรรค์และโลกทัศน์กว้าง

โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 136 หน่วยกิตและผ่านหมวดวิชาการฝึกงาน วิชาชีพ

1. หมวดรายวิชาศึกษาทั่วไป	รวม	32	หน่วยกิต
ประกอบด้วย			
1.1 กลุ่มภาษา		10	หน่วยกิต
1.2 กลุ่มมนุษยศาสตร์		6	หน่วยกิต
1.3 กลุ่มสังคมศาสตร์		6	หน่วยกิต
1.4 กลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์		7	หน่วยกิต
1.5 กลุ่มพลศึกษา		3	หน่วยกิต

2. หมวดวิชาเฉพาะ	100	หน่วยกิต
ประกอบด้วย		
2.1 วิชาพื้นฐาน	26	หน่วยกิต
2.2 วิชาแกน	34	หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพ	40	หน่วยกิต
ประกอบด้วย		
ก. วิชาเอกผู้นำนันทนาการ		
ข. วิชาเอกการจัดการนันทนาการ		
1. หมวดวิชาเสรีไม่น้อยกว่า	4	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาการฝึกงานวิชาชีพฝึกงานไม่น้อยกว่า	200	ชั่วโมง
รายวิชา		
1. หมวดรายวิชาศึกษาทั่วไป	รวม	32 หน่วยกิต
1.1 กลุ่มภาษา	10	หน่วยกิต
1.1.1 กลุ่มภาษาไทย	4	หน่วยกิต
ทย 101 ทักษะภาษา 1		2(2-0)
ทย 102 ทักษะภาษา 2		2(2-0)
1.1.2 กลุ่มภาษาต่างประเทศ	6	หน่วยกิต
อก 101 ภาษาอังกฤษ 1		3(3-0)
อก 102 ภาษาอังกฤษ 2		3(3-0)
1.2 กลุ่มมนุษยศาสตร์ 6 หน่วยกิต ให้เลือกเรียนจากรายวิชาต่อไปนี้		
บส 101 สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า		2(2-0)
มน 101 มนุษย์กับความงาม		2(2-0)
มน 102 มนุษย์กับการให้เหตุผลและจริยธรรม		2(2-0)
ศศ 101 สุนทรียศาสตร์เพื่อชีวิต		2(2-0)
ศศ 103 ศิลปะเพณีนิยม		2(2-0)
1.3 กลุ่มสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต โดยกำหนดให้เรียนรายวิชา		
มศว 103 มนุษย์กับสังคม		3(2-3)
และเลือกเรียนอีก 2 รายวิชา จากรายวิชาต่อไปนี้		
ชร 100 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ		2(2-0)

ปศ 103 มนุษย์กับอารยธรรม		2(2-0)
ภม 102 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ		2(2-0)
ภม 103 ภูมิศาสตร์ประเทศไทย		2(2-0)
ภม 104 มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม		2(2-0)
รฐ 102 มนุษย์กับการเมือง		2(2-0)
ศฐ 100 ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ		2(2-0)
ศฐ 101 เศรษฐกิจไทยปัจจุบัน		2(2-0)
สค 111 สังคมและวัฒนธรรม		2(2-0)
มศว 102 วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย		3(1-6)
1.4 กลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	7	หน่วยกิต
วท 101 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับสิ่งแวดล้อม		2(2-0)
วท 102 วิทยาศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต		2(2-0)
คพ 101 คอมพิวเตอร์และการประมวลข้อมูล		3(3-1)
1.5 กลุ่มพลศึกษา	3	หน่วยกิต
วทก 101 กีฬาและนันทนาการเพื่อชีวิต		2(2-0)
วทก 102 การออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพ		1(0-2)
2. หมวดวิชาเฉพาะ	รวม 100	หน่วยกิต
2.1 วิชาพื้นฐาน	26	หน่วยกิต
จต 101 จิตวิทยาเบื้องต้น		2(2-0)
สข 211 กายวิภาคและสรีรวิทยาทั่วไปของมนุษย์		3(2-2)
สข 411 การปฐมพยาบาล		3(2-2)
สข 412 สวัสดิศึกษา		2(2-0)
ทน 301 สื่อการสอน		2(2-1)
สค 311 ชุมชน		3(3-0)
วนก 101 ชีววิทยาเพื่อนันทนาการ 1		3(2-3)
วนก 101 ชีววิทยาเพื่อนันทนาการ 2		3(2-3)
วนก 201 ไม้ดอกไม้ประดับเพื่อนันทนาการ		3(2-3)
วนก 301 นิเวศวิทยาและนันทนาการ		2(2-1)

2.2 วิชาแกน	34	หน่วยกิจ
ปลด 361 การฝึกผู้นำและกิจกรรมเยาวชน		2(2-1)
ทช 103 วาทการ		2(2-0)
ทช 201 การพูดเพื่อประสิทธิผล		2(2-0)
วณก 211 นันทนาการเบื้องต้น		2(2-0)
วณก 212 ปรัชญานันทนาการ		2(2-0)
วณก 213 นันทนาการชุมชน		2(2-0)
การอยู่ค่ายพักแรม		2(2-1)
วณก 315 สถิติและการใช้คอมพิวเตอร์ในนันทนาการ		2(2-1)
วณก 316 นันทนาการสำหรับเด็กและผู้สูงอายุ		2(2-0)
วณก 317 นันทนาการสำหรับบุคคลพิเศษ		2(2-0)
วณก 318 ศิลปการออกแบบนันทนาการ		2(2-1)
วณก 319 การออกแบบและประดิษฐ์อุปกรณ์การเล่น		2(2-1)
วณก 411 การวัดและประเมินผลทางนันทนาการ		2(2-0)
วณก 412 จรรยาบรรณและวิชาชีพนันทนาการ		2(2-1)
วณก 413 กฎหมายวิชาชีพนันทนาการ 1		2(2-0)
วณก 414 ภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพ 1		2(2-0)
วณก 415 ภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพ 2		2(2-0)
2.3 วิชาชีพ	40	หน่วยกิจ
ก. วิชาเอกผู้นำนันทนาการ	20	หน่วยกิจ
วณก 321 ผู้นำนันทนาการ 1		3(3-1)
วณก 322 ผู้นำนันทนาการ 2		3(3-1)
วณก 323 ผู้นำเกมและกีฬา 1		2(2-1)
วณก 324 ผู้นำเกมและกีฬา 2		2(2-1)
วณก 325 ผู้นำค่ายพักแรม		2(2-1)
วณก 426 การลูกเสือและผู้นำยุวกาชาด		2(2-1)
วณก 427 ผู้นำกิจกรรมสวนสาธารณะ		2(2-1)
วณก 428 ผู้นำสนามเล่น		2(2-1)
วณก 429 ผู้นำการท่องเที่ยว		2(2-1)

วิชาเทคนิคทักษะบังคับ	14	หน่วยกิต
วณก 341 การเล่นเกมพื้นเมือง		2(2-1)
วณก 342 ลีลาสร้างสรรค์		2(2-2)
วณก 343 เกมบันเทิงนาการ		2(2-2)
วณก 344 โอเรียนเทียร์		2(2-2)
วณก 354 นาฏศิลป์ไทย		2(2-2)
วณก 241 การว่ายน้ำเพื่อนันทนาการ		2(2-2)
วณก 242 การช่วยชีวิตและความปลอดภัยทางน้ำในนันทนาการ		2(2-2)
วิชาเทคนิคทักษะเลือก		
เลือกเรียนวิชาต่อไปนี้อีก 6 หน่วยกิต		
วณก 351 การเดินร่ำพื้นเมืองนานาชาติ		2(2-2)
วณก 352 ตกปลา		2(2-2)
วณก 353 เปตอง		2(2-2)
วณก 354 กรรเชียงเรือ		2(2-2)
วณก 451 เรือใบ		2(2-2)
วณก 452 ซี่ม้		2(2-2)
วณก 453 สควอช		2(2-2)
วณก 454 ยิงปืน		2(2-2)
วณก 455 สนั่นเกอร์และบิลเลียด		2(2-2)
วณก 456 ดำน้ำ		2(2-2)
วณก 457 การเลี้ยงปลาสวยงาม		2(2-2)
พล 151 กรีฑา 1		1(1-1)
พล 153 ยิมนาสติก 1		1(1-1)
พล 161 บาสเกตบอล 1		1(1-1)
พล 162 วอลเลย์บอล 1		1(1-1)
พล 163 ฟุตบอล 1		1(1-1)
พล 164 ตะกร้อและเซปักตะกร้อ 1		1(1-1)
พล 165 รักบี้บอล 1		1(1-1)
พล 166 สอกกี 1		1(1-1)

พล 167 ซอฟท์บอล 1		1(1-1)
พล 162 วอลเลย์บอล 1		1(1-1)
พล 168 เบสบอล 1		1(1-1)
พล 171 เทนนิส 1		1(1-1)
พล 172 เทเบิลเทนนิส 1		1(1-1)
พล 173 แบดมินตัน 1		1(1-1)
พล 174 มวยสากล 1		1(1-1)
พล 175 มวยไทย 1		1(1-1)
พล 176 ยูโด 1		1(1-1)
พล 381 กระบี่กระบอง		1(1-1)
พล 382 กิจกรรมเข้าจังหวะ		1(1-1)
พล 384 แสนด์บอล		1(1-1)
พล 386 ยิงธนู		1(1-1)
พล 387 ดาบสากล		1(1-1)
พล 388 จักรยาน		1(1-1)
พล 481 ลีลาศ		1(1-1)
พล 482 แอโรบิกดรัมส์		1(1-1)
พล 483 โบลิ่ง		1(1-1)
พล 484 กอล์ฟ		1(1-1)
ข. วิชาเอกการจัดการนันทนาการ	20	หน่วยกิต
วณก 331 การจัดการและบริหารนันทนาการ		3(3-0)
วณก 332 การจัดหน่วยงานบริการเยาวชน		2(2-1)
วณก 333 การจัดการแข่งขันกีฬาและเกม		2(2-1)
วณก 334 การจัดโปรแกรมนันทนาการ		2(2-1)
วณก 335 การจัดค่ายพักแรม		2(2-1)
วณก 436 การจัดการแสดงและดนตรีในนันทนาการ		2(2-1)
วณก 437 การจัดและตกแต่งสวนสาธารณะ		2(2-1)
วณก 438 การจัดนันทนาการธุรกิจ		2(2-1)
วณก 439 การจัดการท่องเที่ยว		2(2-1)

วิชาเทคนิคทักษะบังคับ	14	หน่วยกิต
วณก 341 การเล่นเกมพื้นเมือง		2(2-1)
วณก 342 ลีลาสร้างสรรค์		2(2-2)
วณก 343 เกมนันทนาการ		2(2-2)
วณก 344 โอเรียนเทียร์ริง		2(2-2)
วณก 354 นาฏศิลป์ไทย		2(2-2)
วณก 241 การว่ายน้ำเพื่อนันทนาการ		2(2-2)
วณก242 การช่วยชีวิตและความปลอดภัยทางน้ำในนันทนาการ		2(2-2)
วิชาเทคนิคทักษะเลือก		
เลือกเรียนวิชาต่อไปนี้อีก 6 หน่วยกิต		
วณก 351 การเดินรำพื้นเมืองนานาชาติ		2(2-2)
วณก 352 ตกปลา		2(2-2)
วณก 353 เปตอง		2(2-2)
วณก 354 กรรเชียงเรือ		2(2-2)
วณก 451 เรือใบ		2(2-2)
วณก 452 ซี่ม้า		2(2-2)
วณก 453 สควอช		2(2-2)
วณก 454 ยิงปืน		2(2-2)
วณก 455 สนุกเกอร์และบิลเลียด		2(2-2)
วณก 457 การเลี้ยงปลาสวยงาม		2(2-2)
พล 151 กรีฑา 1		1(1-1)
พล 153 ยิมนาสติก 1		1(1-1)
พล 161 บาสเกตบอล 1		1(1-1)
พล 162 วอลเลย์บอล 1		1(1-1)
พล 163 ฟุตบอล 1		1(1-1)
พล 164 ตะกร้อและเซปักตะกร้อ 1		1(1-1)
พล 165 รักบี้บอล 1		1(1-1)
พล 166 ฮอกกี้ 1		1(1-1)
พล 167 ซอฟท์บอล 1		1(1-1)

พล 162	วอลเลย์บอล 1	1(1-1)
พล 168	เบสบอล 1	1(1-1)
พล 171	เทนนิส 1	1(1-1)
พล 172	เทเบิลเทนนิส 1	1(1-1)
พล 173	แบดมินตัน 1	1(1-1)
พล 174	มวยสากล 1	1(1-1)
พล 175	มวยไทย 1	1(1-1)
พล 176	ยูโด 1	1(1-1)
พล 381	กระบี่กระบอง	1(1-1)
พล 382	กิจกรรมเข้าจังหวะ	1(1-1)
พล 384	แฮนด์บอล	1(1-1)
พล 386	ยิงธนู	1(1-1)
พล 387	ดาบสากล	1(1-1)
พล 388	จักรยาน	1(1-1)
พล 481	ลีลาศ	1(1-1)
พล 482	แอโรบิกค้ำยัน	1(1-1)
พล 483	โบลิ่ง	1(1-1)
พล 484	กอล์ฟ	1(1-1)

หมวดวิชาเลือกเสรี เลือกเรียนรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรชั้นปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต

หมวดวิชาการฝึกงานวิชาชีพ ฝึกงานตามสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง

ก. วิชาเอกผู้หน้านันทนาการ

วณก 261 การฝึกงานวิชาชีพ 1 (ผู้หน้านันทนาการ) เวลาไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง

วณก 362 การฝึกงานวิชาชีพ 2 (ผู้หน้านันทนาการ) เวลาไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง

วณก 463 การฝึกงานวิชาชีพ 3 (ผู้หน้านันทนาการ) เวลาไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง

ข. วิชาเอกการจัดการนันทนาการ

วณก 271 การฝึกงานวิชาชีพ 1 (การจัดการนันทนาการ) เวลาไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง

วณก 372 การฝึกงานวิชาชีพ 2 (การจัดการนันทนาการ) เวลาไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง

วณก 473 การฝึกงานวิชาชีพ 3 (การจัดการนันทนาการ) เวลาไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง

(การประเมินผลการฝึกงานวิชาชีพ ใช้ระบบผ่านและไม่ผ่าน)

จะเห็นได้ว่าในแต่ละรายวิชานั้นมีความน่าสนใจที่ศึกษาและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจะนำไปประยุกต์ให้เข้ากับสถานะในปัจจุบัน

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษา
วิชาชีพนันทนาการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ
2. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ, ชั้นปีและวุฒิการศึกษาเดิม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการมี 3 ด้าน ดังนี้
 1. ด้านความรู้
 2. ด้านทักษะ
 3. ด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยมเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นซึ่งข้อความที่สร้างขึ้นมีความหมายเชิงนิมิต (Positive) โดยกำหนดคะแนนดังนี้
 - 5 หมายถึง ความคิดเห็นมากที่สุด
 - 4 หมายถึง ความคิดเห็นมาก
 - 3 หมายถึง ความคิดเห็นปานกลาง
 - 2 หมายถึง ความคิดเห็นน้อย
 - 1 หมายถึง ความคิดเห็นน้อยที่สุด
3. ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุถึงปัญหาต่าง ๆ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ประโยชน์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการมี 3 ด้าน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องหน้าข้อความที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด โดยพิจารณาแต่ละข้อ

1. ด้านความรู้

ข้อที่	ความคิดเห็นของนิสิต	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีความรู้และเข้าใจหลักการนันทนาการเบื้องต้น					
2	มีความรู้และเข้าใจทฤษฎีนันทนาการ					
3	สามารถวิเคราะห์ปัญหานันทนาการได้					
4	สามารถอธิบายทฤษฎี หลักการนันทนาการได้					
5	สามารถวางแผนงานนันทนาการได้					
6	นำความรู้ประยุกต์ใช้ในการเป็นผู้มานันทนาการได้					
7	นำความรู้ประยุกต์ใช้ในการจัดการนันทนาการได้					
8	นำความรู้ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
9	อธิบายการแก้ปัญหาความต้องการนันทนาการได้					
10	อธิบายการแก้ปัญหาการบริการนันทนาการได้					

2. ด้านทักษะ

ข้อที่	ความคิดเห็นของนิสิต	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	เป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการได้					
2	จัดดำเนินการกิจกรรมนันทนาการได้					
3	สวดกิจกรรมนันทนาการได้					
4	บริหารกิจกรรมนันทนาการได้					
5	ให้คำแนะนำด้านกิจกรรมนันทนาการได้					
6	เป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการได้					
7	แก้ปัญหาการดำเนินการกิจกรรมนันทนาการได้					
8	แก้ปัญหาความต้องการนันทนาการได้					
9	แก้ปัญหาการบริการนันทนาการได้					
10	สร้างสรรค์กิจกรรมนันทนาการใหม่ ๆ ได้					

3. ด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม

ข้อที่	ความคิดเห็นของนิสิต	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มีลักษณะการเป็นผู้นำตามแบบประชาธิปไตย					
2	มีบุคลิกภาพที่ดีขึ้น					
3	สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดี					
4	มีอุปนิสัยเหมาะสมกับนันทนาการ					
5	มีเจตคติที่ดีในวิชาชีพ					
6	มีเจตคติที่ดีในการทำงานเป็นทีม					
7	มีความรับผิดชอบ					
8	มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ					
9	สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ดี					
10	มีโลกทรรศน์ที่กว้างไกล					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุถึงข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ประโยชน์เพิ่มเติม

1. ด้านความรู้

.....

.....

.....

.....

2. ด้านทักษะ

.....

.....

.....

.....

3. ด้านเจตคติ อุปนิสัยและค่านิยม

.....

.....

.....

.....

4. อื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/8256

วันที่ 3/ สิงหาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน คณบดีคณะพลศึกษา

เนื่องด้วย นายณรงค์ ก้นโททอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตในระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ ที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารมณ นาวากาญจน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 สาขาวิชานันทนาการ จำนวน 127 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตในระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ ที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพนันทนาการ ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายณรงค์ ก้นโททอง ได้เก็บข้อมูลในการทำปฏิญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/5.47-7

วันที่ 5/ สิงหาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะพลศึกษา

เนื่องด้วย นายณรงค์ คันโททอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตในระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ ที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพนันทนาการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถมนต์ นาวากาญจน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพฤษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกทวี พึ่งโพธิ์ทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือโทไพบูลย์ อ่อนมั่ง อาจารย์สมควร โพธิ์ทอง และ อาจารย์จุมพล ถัมพาทิวัฒน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตในระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ ที่มีต่อการศึกษา วิชาชีพนันทนาการ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายณรงค์ คันโททอง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จิระเดชากุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศธ 0519.12/8-27.2

วันที่ 3/ สิงหาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะพลศึกษา

เนื่องด้วย นายณรงค์ คันโททอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตในระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ ที่มีต่อการศึกษาระชาชีพนันทนาการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารมณ นาวากาญจน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – 4 สาขาวิชานันทนาการ จำนวน 127 คน ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตในระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ ที่มีต่อการศึกษาระชาชีพนันทนาการ ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายณรงค์ คันโททอง ได้เก็บข้อมูล ในการทำปฏิญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ	นายเทเวศร์ พิริยะพจนท์
ตำแหน่ง	รองศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชื่อ	ร.ท.ดร.ไพบูลย์ อ่อนมั่ง
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชื่อ	นายสมควร โพธิ์ทอง
ตำแหน่ง	อาจารย์
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชื่อ	นางกนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชื่อ	นายจุมพล ลัมพาภิวัฒน์
ตำแหน่ง	อาจารย์
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นายณรงค์ คันโททอง
วัน เดือน ปีเกิด	21 มกราคม 2517
ภูมิลำเนา	อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัทสินมั่นคงประกันภัย จำกัด (มหาชน)
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบอุบัติเหตุ (สาขาบางแค)
สถานที่ตั้ง	47/1-2 ถนนวงแหวนกาญจนาภิเษก แขวงบางแค เขตบางแค จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2540	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2547	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ